

Curriculum Framework

Master of Library and Information Science

As per NEP 2020 and Learning Outcomes-based National Curriculum Framework
(Aligned with NCrF and NHEQF)

Effective From Academic Year 2025-2026

Founded by Mahatma Gandhi in 1920

Gujarat Vidyapith
Ahmedabad

અભ્યાસક્રમ માળખું

માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ

NEP 2020 અને શિક્ષણ પરિણામો-આધારિત રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ માળખા મુજબ

(NCrF અને NHEQF સાથે સંરેખિત)

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૫-૨૦૨૬ થી અમલી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ : અમદાવાદ

પ્રકાશિતકર્તા:

ડૉ. હિમાંશુ પટેલ

રજીસ્ટ્રાર

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ

આવકવેરા કચેરી પાસે, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૯.

From the Desk of Vice Chancellor...

Dear All,

Any curriculum, at any level, must be firmly grounded in the objectives and goals that an educator or an educational institution aspires to achieve for its students. A course that trains students to solve mathematical equations must be very different from one that teaches them how to play a musical instrument, practice yoga, or conduct social research. Each subject requires its own methods, activities, and learning goals, which is why curriculum design is so important.

Therefore, curriculum is of utmost importance, as it determines how teachers and students will spend their time—in laboratories, in clinical practice, in creative endeavors, or in interactive lectures. It also reflects what a class, a department, a school, or an institution values; what it defines as its mission; and what it expects its graduates to accomplish. In this sense, the curriculum is the map that guides the essentials of learning from the classroom level to the institutional level.

The true success of any curriculum must be judged by its ability to achieve its intended objectives. It is a test of how well an institution—or an individual teacher—understands and articulates those objectives, and how effectively a pathway is created for students to attain success as defined by them. Curriculum is, in fact, a continuous chain of activities designed to translate broad educational goals into concrete practices, learning materials, and observable changes in behavior. A lesson plan, for instance, is curriculum at the classroom level, answering the critical questions: *What do I want my students to know? How can I engage them meaningfully? How will I measure what they have learned?*

For a society to achieve its educational aspirations, the curriculum must be both functional and relevant to its needs. Through careful management of curriculum, effective use of resources, and policies that bring systemic improvements, education can move society toward a more promising future. Indeed, curriculum is the very foundation of any academic institution—without it, the institution would lose its purpose and direction.

At Gujarat Vidyapith, established by Mahatma Gandhi in 1920 with its rich cultural and educational heritage, we remain committed to these ideals and we work with well-defined objectives to prepare our students for a brighter academic and social future.

It gives me immense pride and joy to announce the unveiling of the latest curriculum of Gujarat Vidyapith. This curriculum has been carefully designed in alignment with the objectives and guiding principles of the National Education Policy (NEP) 2020. I take this opportunity to place on record my deep appreciation for the efforts of the teaching faculty of Gujarat Vidyapith, the Members of the Board of Studies, and the Members of the Academic Council. Their dedication and vision have given shape to this comprehensive neo-curriculum, which will guide our students and our institution toward continued excellence.

With best wishes,

Dr. Harshad Patel
Vice Chancellor
Gujarat Vidyapith

ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન વિભાગ

ICT વિદ્યાશાખા

અભ્યાસક્રમ સમિતિ

અધ્યક્ષ:

ડૉ. પ્રયત્નકર કાનડિયા

પ્રોફેસર અને અધ્યક્ષ, ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન વિભાગ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ,
અમદાવાદ.

બાહ્ય નિષ્ણાતો :

1) ડૉ. મયંક ત્રિવેદી

યુનિવર્સિટી લાઇબ્રેરિયન & સેનેટ મેમ્બર,

શ્રીમતી હંસા મહેતા લાઇબ્રેરિ,

મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ઓફ બરોડા, વડોદરા

2) ડૉ. જી. પી. સિંઘ જૂરેલ

પ્રોફેસર,

આંકડાશાસ્ત્ર વિભાગ, જમ્મુ યુનિવર્સિટી

વિભાગના સભ્યો:

1) ડૉ. પ્રદિપ પટેલ

મદદનીશ ગ્રંથપાલ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

2) ડૉ. નિખિલ ગોહેલ

મદદનીશ ગ્રંથપાલ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

3) ડૉ. વિરલ આસજોલા

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025
મદદનીશ ગ્રંથપાલ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

4) ડૉ.અતુલ અકબરી

ઇ-સાયન્ટિસ્ટ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

કાર્યક્રમનું માળખું							
પેપર કોડ	વિષયનું નામ	કલાકો			ક્રેડિટ	મૂલ્યાંકન	
		થિયરી	પ્રાયોગિક	કુલ		CCE	TEE
સેમેસ્ટર-1							

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

256010449001	ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનનો પાઠ્યો	60	0	60	4	40	60
256010449002	ગ્રંથાલય વ્યવસ્થાપન	60	0	60	4	40	60
256010449003	જ્ઞાન સંગ્રહન અને પ્રક્રિયા-૧	60	0	60	4	40	60
256010449004	માહિતી કૌશલ્ય	60	0	60	4	40	60
256010449005	ગ્રંથાલય વર્ગીકરણ અને સૂચિકરણ પ્રાયોગિક -૧	0	120	120	4	40	60
કુલ		240	120	360	20	200	300
સેમેસ્ટર-2							
256010449006	માહિતી સ્ત્રોત	60	0	60	4	40	60
256010449007	માહિતી સેવાઓ	60	0	60	4	40	60
256010449008	કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	60	0	60	4	40	60
256010449009	જ્ઞાન સંગ્રહન અને પ્રક્રિયા-2	60	0	60	4	40	60
256010449010	ગ્રંથાલય વર્ગીકરણ અને સૂચિકરણ પ્રાયોગિક-2	0	120	120	4	40	60
કુલ		240	120	360	20	200	300
સેમેસ્ટર-3							
256010449011	માહિતી અને પ્રત્યાયન	60	0	60	4	40	60
256010449012	ઓટોમેશન અને નેટવર્કિંગ	60	0	60	4	40	60
256010449013	સંશોધન પદ્ધતિ	60	0	60	4	40	60
256010449014	ગ્રંથાલય અને માહિતી કેન્દ્રોનું સંચાલન	60	0	60	4	40	60
256010449015	લાઇબ્રેરી ઇન્ટર્નશિપ	0	1 મહિનો	1 મહિનો	4	0	0
કુલ		240	1 મહિનો	240 + 1 મહિનો	20	160	240
સેમેસ્ટર-4							
256010449016	માહિતી પ્રક્રિયા અને પુનઃપ્રાપ્તિ	60	0	60	4	40	60
256010449017	માહિતી ટેકનોલોજી એપ્લિકેશન (પ્રાયોગિક)	0	120	60	4	40	60
256010449018	માહિતી પદ્ધતિઓ અને ઊપજો	60	0	60	4	40	60
256010449019	લઘુશોધ નિબંધ	60	0	60	4	40	60
256010449020	લાઇબ્રેરી ઇન્ટર્નશિપ	0	1 મહિનો	1 મહિનો	4	0	0
કુલ		180	120 + 1 મહિનો	240 + 1 મહિનો	20	160	240
કુલ સરવાળો		900	360 + 2 મહિના	1200 + 2 મહિના	80	720	1080

*CCE- Continuous Comprehensive Evaluation; **TEE- Term End Evaluation

પ્રોગ્રામની વિગત		ક્રેડિટ
મુખ્ય અભ્યાસક્રમો		80
પ્રોગ્રામના કુલ ક્રેડિટ્સ		80

CO પ્રાપ્તિ સ્તર (OBE અને NEP 2020 સંરેખિત)

COs પ્રાપ્તિ સ્તરો	સ્તર	વર્ણન	પ્રાપ્તિ માપદંડ		
	સ્તર 3	ઉચ્ચ	≥ 80% વિદ્યાર્થીઓ નિર્ધારિત પ્રદર્શન માપદંડથી ઉપર સ્કોર કરે છે		
	સ્તર 2	મધ્યમ	60%–79% વિદ્યાર્થીઓ પ્રદર્શન માપદંડ પૂર્ણ કરે છે		
	સ્તર 1	નીચું	40%–59% વિદ્યાર્થીઓ પ્રદર્શન માપદંડ પૂર્ણ કરે છે		
	સ્તર 0	પ્રાપ્ત થયું નથી	< 40% વિદ્યાર્થીઓ ઇચ્છિત શિક્ષણ પરિણામ પ્રાપ્ત કરે છે		
લક્ષ્ય પ્રાપ્તિ (બેન્યમાર્ક)	COs	CO-1	CO-2	CO-3	CO-4
	લક્ષ્ય સ્તર (%)	60	60	60	60

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ
(મહાત્મા ગાંધી દ્વારા સ્થાપિત ડીમ્ડ યુનિવર્સિટી ૧૯૨૦)
ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન વિભાગ

અભ્યાસક્રમ

ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન

શૈક્ષણિક વર્ષ : 2024-2025

એમ.એલ.આઈ. એસસી(૨ વર્ષ, ૪ સેમિસ્ટર, ૮૦ ક્રેડિટ, પ્રવેશ સંખ્યા -30)

સંસ્થાની વિગતો :

સરનામું: આશ્રમ રોડ, નવરંગપુરા અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯

ગુજરાત .

સંપર્ક ફોન નં.-૦૭૯-૨૭૫૪૧૧૪૮ / ૪૦૦૧૬૨૦૦

માન્યતા : NAAC ગ્રેડ-B++, UGC માન્યતા

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 1

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449001	ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનનો પાયો	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી(60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO-1: સમાજમાં ગ્રંથાલયોની સામાજિક, ઐતિહાસિક અને શૈક્ષણિક ભૂમિકાની સમજ દર્શાવવી.

CO-2: પરંપરાગત અને ટેકનોલોજી આધારિત વાતાવરણમાં લાઇબ્રેરી વિજ્ઞાનના નૈતિક સિદ્ધાંતો અને પાયાના કાયદાઓ લાગુ કરવાં.

CO-3: વિવિધ પ્રકારની ગ્રંથાલયો અને રાષ્ટ્રીય તથા આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાવસાયિક સંસ્થાઓ વચ્ચેની તફાવતોનું વિશ્લેષણ કરવું.

CO-4: આધુનિક ગ્રંથાલય વ્યવસ્થાપનમાં સંસાધન વહેંચણી, માહિતી ટેકનોલોજી અને બૌદ્ધિક સંપત્તિ અધિકારના મહત્વનું મૂલ્યાંકન કરવું.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

એકમ-1 પુસ્તકાલયોના સામાજિક અને ઐતિહાસિક પાયા

- 1.1 પુસ્તકાલયોના સામાજિક અને ઐતિહાસિક પાયા
- 1.2 પુસ્તકાલય વિજ્ઞાન અને તેની નીતિશાસ્ત્રની વિચારસરણી
- 1.3 સામાજિક સંસ્થા તરીકે પુસ્તકાલય: પુસ્તકાલયોના ઉદ્દેશ્યો અને કાર્યો
- 1.4 ઔપચારિક અને અનૌપચારિક શિક્ષણમાં પુસ્તકાલયની ભૂમિકા
- 1.5 પુસ્તકાલય વિજ્ઞાનના પાંચ સિદ્ધાંતો
- 1.6 વર્તમાન ટેકનોલોજીમાં પાંચ સૂત્રોની સુસંગતતા
- 1.7 ઓરિએન્ટેડ પરિસ્થિતિ

એકમ-2 પુસ્તકાલયોના પ્રકારો અને તેમની સેવાઓ

- 2.1 રાષ્ટ્રીય, જાહેર, શૈક્ષણિક અને વિશેષ પુસ્તકાલયો: પુસ્તકાલય સેવાઓની લાક્ષણિકતાઓ, હેતુઓ, કાર્યો, ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ
- 2.2 જાહેર પુસ્તકાલયોમાં યુનેસ્કોનું યોગદાન

યુનિટ-3 વ્યવસાયિક પુસ્તકાલય સંસ્થાઓ

- 3.1 આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યવસાયિક સંસ્થાઓ: તેમના ઉદ્દેશ્યો, કાર્યો અને સેવાઓ (IFLA, ASLIB, ALA)
- 3.2 રાષ્ટ્રીય અને સ્થાનિક વ્યવસાયિક સંસ્થાઓ: તેમના ઉદ્દેશ્યો, કાર્યો અને સેવાઓ (IASLIC, ILA, IATLIS, ગુજરાત ગ્રંથાલય સેવા સંઘ)

યુનિટ-4 રિસોર્સ શેરિંગ અને કાનૂની પાસાઓ

- 4.1 સંસાધન વહેંચણી: સંસાધન વહેંચણીનો ખ્યાલ, જરૂરિયાત, હેતુ, વિસ્તારો
- 4.2 રિસોર્સ શેરિંગ પ્રોગ્રામ્સ: રિસોર્સ શેરિંગ પર ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીની અસર
- 4.3 બૌદ્ધિક સંપદા અધિકાર
- 4.4 લખાણની માલિકી (સાહિત્યચોરી) – ભારતમાં
- 4.5 પ્રકાશન નિયંત્રણ પદ્ધતિ

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

	POs	PSOs
--	-----	------

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

COs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3				2						2	2.5	---	---	---	---
CO-2	3					3	2				2	2	2.4	---	---	---	---
CO-3	2	3									2	2	2.25	---	---	---	---
CO-4			3			2	3			2	2	2	2.33	---	---	---	---
Avg	2.67	3	3	0	0	2.33	2.5	0	0	2	2	2		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન 40 ગુણ	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Armstrong, M. (1990). Management Process and Functions. London : Institution of Personnel Management
2	Hayes, R. M. (1993). Strategic Management for Academic libraries: A Handbook. Westport: Greenwood
3	Drucker, Peter F. (1954). The Practice of Management. New York: Harper & Row.
4	Kumar, P.S.G. (2003). Management of library and Information Centres. Delhi: B. R. Publication Corporation.
5	Mittal, R. L. (1978). Library Administration: Theory and Practice Ed.4, Delhi: Metropolitan.
6	Narayan, G. J. (1999). Library and Information Management. Delhi: Prentice Hall. White, Herberts S. (1985). Library Personnel Management. New York: Knowledge Indus Publication.
7	Kumar, P. S. G. (2007). Library Management. Delhi: B. R. Publishing Corporation.
8	Krishan Kumar. (1987). Library Administration and Management. Delhi: Vikas Publishing House.
9	Mahapatra, P. K. (1993). Library Management in Electronic Environment. New Delhi: Sterling Publishers.
10	Sharma, C. K. (2003). Library Management. New Delhi: Atlantic Publishers.
11	Ranganathan, S. R. (1959). Library Administration. Bangalore: SaradaRanganathan Endowment for Library Science.
12	Evans, G. E., &Alire, C. A. (2013). Management Basics for Information Professionals (3rd ed.). Chicago: ALA Neal-Schuman.
13	Lancaster, F. W. (1993). If You Want to Evaluate Your Library. Urbana: University of Illinois.
14	Stueart, R. D., & Moran, B. B. (2007). Library and Information Center Management (7th ed.). Westport, CT: Libraries Unlimited.

15	McGrath, K. (1998). Practical Tips for Successful Library Management. London: Facet Publishing.
16	Sinha, S. C., & Dhiman, A. K. (2002). Academic Libraries: Management and Use. New Delhi: EssEss Publications.
17	Tripathi, S. M., & Shukla, A. (2004). Library Management and Automation. Delhi: Shree Publishers.
18	Banwet, D. K., & Shankar, R. (2003). Information Systems for Library Management. Delhi: Excel Books.
19	Pattanaik, K. C. (2009). Library and Information Management. New Delhi: Anmol Publications.
20	Jain, M. K. (2006). Library Management in 21st Century. Delhi: Rajat Publications.
21	Naidu, G. N. (2002). Modern Library Management. New Delhi: A.P.H. Publishing Corporation.
22	Ghosh, M. B. (2004). Library Management. Kolkata: The World Press.
23	Saxena, R. K. (2005). Library Management and Information Technology. New Delhi: Centrum Press.
24	Rout, R. K., & Rath, P. (2006). Library and Information Science and Management. New Delhi: Mittal Publications.
25	Neelameghan, A. (1997). Knowledge Organization, Information Processing and Retrieval Theory. Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://ndl.iitkgp.ac.in/ – National Digital Library of India
2	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET (Information and Library Network Centre)
3	https://lislinks.com/ – LIS Links: Library and Information Science Portal
4	https://www.ala.org/educationcareers/ – ALA: Library Management Resources
5	https://archive.org/ – Internet Archive (Free Library Science Books and Journals)
6	https://www.oclc.org/ – OCLC: Global Library Cooperative
7	https://www.slideshare.net/ – SlideShare (Search "Library Management" presentations)

8	https://www.nptel.ac.in/ – NPTEL (Free Library Science Lectures and Courses)
9	https://www.researchgate.net/ – ResearchGate (Library Management Papers and Articles)
10	https://www.youtube.com/ – YouTube (Search for “Library Management lectures” & tutorials)

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 1		
પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449002	ગ્રંથાલય વ્યવસ્થાપન	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

<p>પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:</p> <p>CO-1: પુસ્તક પસંદગી, ખરીદી અને વેબ આધારિત સંપાદનના સિદ્ધાંતો, પદ્ધતિઓ અને સાધનો લાગુ કરવાં.</p> <p>CO-2: સામયિકો, વર્ગીકરણ, કેટલોગિંગ, એક્સેસ સિસ્ટમ અને પુસ્તક સુરક્ષા સંભાળવી.</p> <p>CO-3: પરંપરાગત અને કમ્પ્યુટર આધારિત પદ્ધતિઓ સહીત સાદગીકરણ અને સભ્યપદ વ્યવસ્થાઓ ચલાવવી.</p> <p>CO-4: ગ્રંથાલયના નાણાકીય આયોજન, ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર, અહેવાલ અને જનજાગૃતિ કાર્યક્રમોનું સંચાલન કરવું.</p>

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

<p>યુનિટ 1: પુસ્તક પસંદગી અને ખરીદી</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. પુસ્તક પસંદગી: સિદ્ધાંતો, હેતુ અને પદ્ધતિઓ 2. પુસ્તક પસંદગીના સાધનો: માહિતીગ્રંથાવલીઓ (Bibliographies), સમીક્ષાઓ, કેટલોગ 3. પુસ્તક ખરીદી: નીતિઓ, પ્રવૃત્તિઓ, પુસ્તક ઓર્ડર, ગુડ ઓફિસ કમિટી (GOC) 4. વેબ આધારિત પુસ્તક ખરીદી: પુસ્તકની ઓળખ, પસંદગી અને પુનઃપ્રાપ્તિ; URL ના નમૂનાઓ 5. સામયિકોનું સ્વીકાર (વિદેશી સામયિકો સહિત) 6. સંપાદન સંબંધિત સમસ્યાઓ <p>સામયિકોનું સંચાલન, નોંધણી પદ્ધતિઓ, ગોઠવણી અને પ્રદર્શન</p>
<p>યુનિટ 2: વર્ગીકરણ, કેટલોગિંગ અને જાળવણી</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વર્ગીકરણ અને કેટલોગિંગ, અધિકૃત ફાઇલ (Authority File) 2. જાળવણી: ઓપન એક્સેસ સામે ક્લોઝ્ડ એક્સેસ 3. પુસ્તકોની ગોઠવણી અને તેની પદ્ધતિઓ 4. પુસ્તક સુરક્ષાનું સંકલ્પન, હેતુ અને પદ્ધતિઓ 5. પુસ્તક સંપાદન (અધિગમ): હેતુ અને પદ્ધતિઓ 6. સર્ક્યુલેશન (સંચલન પ્રક્રિયા) <p>મુખ્ય પ્રવેશદ્વાર નોંધણી, સભ્યપદ નોંધણી, પુસ્તક અનામત પ્રક્રિયા</p>
<p>યુનિટ 3: સાદગીકરણ પદ્ધતિઓ અને નાણાકીય વ્યવસ્થાપન</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. સર્ક્યુલેશન સિસ્ટમ: ડે બુક પદ્ધતિ, બ્રાઉન પદ્ધતિ, ન્યૂઆર્ક પદ્ધતિ, કમ્પ્યુટર આધારિત સર્ક્યુલેશન પદ્ધતિ 2. નાણાકીય સંસાધનો

3. બજેટ નિયંત્રણ અને બજેટ બનાવવાની પદ્ધતિઓ (લાઇન પદ્ધતિ, PPBS, ZBB) ગ્રંથાલયનું ભૌતિક આયોજન, ફર્નિચર અને સાધનો
યુનિટ 4: ગ્રંથાલય આંકડાશાસ્ત્ર, અહેવાલો અને નીતિઓ
1. ગ્રંથાલય આંકડાશાસ્ત્ર: હેતુ અને પ્રકારો
2. ગ્રંથાલય અહેવાલ: પ્રકારો, વાર્ષિક અહેવાલ
3. ગ્રંથાલય કમિટી: સંકલ્પના, મહત્ત્વ, કાર્યપદ્ધતિ, કમિટીના પ્રકારો
ગ્રંથાલય નીતિઓ: માનવીય સંબંધો, જનસંપર્ક, પ્રસિદ્ધિ અને બહાર પડતી પ્રવૃત્તિઓ (Outreach Activities) પર નીતિઓ

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ																	
COs	POs													PSOs			
	1	1	1	1	1	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	---	---	---	---	2	2	1	1	1	1	2	1.67	---	---	---	---
CO-2	2	---	---	---	---	2	2	1	1	1	2	2	1.75	---	---	---	---
CO-3	2	---	---	---	---	2	3	1	1	2	2	2	1.92	---	---	---	---
CO-4	2	---	---	---	---	2	2	1	2	2	2	3	1.83	---	---	---	---
Avg	2.25	---	---	---	---	2	2.25	1	1.25	1.5	1.75	2.25		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર	
CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ					
સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇર્મેન્ટ	પ્રેજન્ટેસન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
CO-4	15				

સંદર્ભો

1	Armstrong, M. (1990). Management Process and Functions. London : Institution of Personnel Management
2	Hayes, R. M. (1993). Strategic Management for Academic libraries: A Handbook. Westport: Greenwood
3	Drucker, Peter F. (1954). The Practice of Management. New York: Harper & Row.
4	Kumar, P.S.G. (2003). Management of library and Information Centres. Delhi: B. R. Publication Corporation.
5	Mittal, R. L. (1978). Library Administration: Theory and Practice Ed.4, Delhi: Metropolitan.
6	Narayan, G. J. (1999). Library and Information Management. Delhi: Prentice Hall. White, Herberts S. (1985). Library Personnel Management. New York: Knowledge Indus Publication.
7	Kumar, P. S. G. (2007). Library Management. Delhi: B. R. Publishing Corporation.
8	Krishan Kumar. (1987). Library Administration and Management. Delhi: Vikas Publishing House.
9	Mahapatra, P. K. (1993). Library Management in Electronic Environment. New Delhi: Sterling Publishers.
10	Sharma, C. K. (2003). Library Management. New Delhi: Atlantic Publishers.
11	Ranganathan, S. R. (1959). Library Administration. Bangalore: SaradaRanganathan Endowment for Library Science.
12	Evans, G. E., &Alire, C. A. (2013). Management Basics for Information Professionals (3rd ed.). Chicago: ALA Neal-Schuman.
13	Lancaster, F. W. (1993). If You Want to Evaluate Your Library. Urbana: University of Illinois.
14	Stueart, R. D., & Moran, B. B. (2007). Library and Information Center Management (7th ed.). Westport, CT: Libraries Unlimited.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

15	McGrath, K. (1998). Practical Tips for Successful Library Management. London: Facet Publishing.
16	Sinha, S. C., & Dhiman, A. K. (2002). Academic Libraries: Management and Use. New Delhi: EssEss Publications.
17	Tripathi, S. M., & Shukla, A. (2004). Library Management and Automation. Delhi: Shree Publishers.
18	Banwet, D. K., & Shankar, R. (2003). Information Systems for Library Management. Delhi: Excel Books.
19	Pattanaik, K. C. (2009). Library and Information Management. New Delhi: Anmol Publications.
20	Jain, M. K. (2006). Library Management in 21st Century. Delhi: Rajat Publications.
21	Naidu, G. N. (2002). Modern Library Management. New Delhi: A.P.H. Publishing Corporation.
22	Ghosh, M. B. (2004). Library Management. Kolkata: The World Press.
23	Saxena, R. K. (2005). Library Management and Information Technology. New Delhi: Centrum Press.
24	Rout, R. K., & Rath, P. (2006). Library and Information Science and Management. New Delhi: Mittal Publications.
25	Neelameghan, A. (1997). Knowledge Organization, Information Processing and Retrieval Theory. Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.

વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:

1	https://ndl.iitkgp.ac.in/ – National Digital Library of India
2	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET (Information and Library Network Centre)
3	https://lislinks.com/ – LIS Links: Library and Information Science Portal
4	https://www.ala.org/educationcareers/ – ALA: Library Management Resources
5	https://archive.org/ – Internet Archive (Free Library Science Books and Journals)
6	https://www.oclc.org/ – OCLC: Global Library Cooperative
7	https://www.slideshare.net/ – SlideShare (Search "Library Management" presentations)

8	https://www.nptel.ac.in/ – NPTEL (Free Library Science Lectures and Courses)
9	https://www.researchgate.net/ – ResearchGate (Library Management Papers and Articles)
10	https://www.youtube.com/ – YouTube (Search for “Library Management lectures” & tutorials)

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 1		
પેપર કોડ 256010449003	વિષયનું નામ જ્ઞાન સંગઠન અને પ્રક્રિયા-૧	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60
અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)		
પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:		
CO1: પુસ્તકાલય વર્ગીકરણ ખ્યાલો, હેતુઓ અને જ્ઞાનની રચનાને સમજો.		
CO2: વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓ લાગુ કરો અને DDC, CC અને UDC જેવી મુખ્ય વર્ગીકરણ પ્રણાલીઓનું મૂલ્યાંકન કરો.		
CO3: ભૌતિક અને ડિજિટલ ફોર્મેટમાં લાઇબ્રેરી કેટલોગના ખ્યાલ, પ્રકારો અને કાર્યોને સમજો.		
CO4: માહિતી ગોઠવવા અને પુનઃપ્રાપ્ત કરવામાં સૂચિબદ્ધ કરવાના ધોરણો અને સિદ્ધાંતો લાગુ કરો.		

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ
<p>એકમ ૧ પુસ્તકાલય વર્ગીકરણ (જ્ઞાન સંગઠન-૧)</p> <ol style="list-style-type: none"> ૧. પુસ્તકાલય વર્ગીકરણ: અર્થ, જરૂરિયાત અને હેતુ ૨. જ્ઞાન વર્ગીકરણ અને દસ્તાવેજ વર્ગીકરણ ૩. જ્ઞાન વિશ્વ: રચના અને લાક્ષણિકતાઓ ૪. વિષય ની ગોઠવણી, માળખું અને વિકાસ ૫. વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓના પ્રકારો: ગણતરીત્મક (વર્ગીકૃત) અને પાસાદાર વર્ગીકરણ ૬. વર્ગીકરણના પ્રવાહો
<p>એકમ ૨ વર્ગીકરણ પ્રણાલીઓ અને સિદ્ધાંતો.</p> <ol style="list-style-type: none"> ૨.૧ ડ્યુઈ દશાંશ વર્ગીકરણ (DDC) નો સંક્ષિપ્ત અભ્યાસ ૨.૨ કોલોન વર્ગીકરણ (CC) નો સંક્ષિપ્ત અભ્યાસ ૨.૩ સાર્વત્રિક દશાંશ વર્ગીકરણ પ્રણાલી (UDC) નો સંક્ષિપ્ત અભ્યાસ ૨.૪ વર્ગીકરણના સામાન્ય સિદ્ધાંતો: વર્ણનાત્મક સિદ્ધાંતો ૨.૫ ચિહ્નો: વ્યાખ્યા, પ્રકારો, ગુણવત્તા અને કાર્ય ૨.૬ ઓટોમેટેડ ડિજિટલના સંદર્ભમાં વર્ગીકરણની સુસંગતતા પુસ્તકાલયો ૨.૭ જ્ઞાન પ્રક્રિયા-૧
<p>યુનિટ ૩ પુસ્તકાલય કેટલોગ</p> <ol style="list-style-type: none"> ૩.૧ પુસ્તકાલય કેટલોગ: વ્યાખ્યા, જરૂરિયાત અને કાર્યો ૩.૨ પુસ્તકાલય કેટલોગના પ્રકારો: ભૌતિક બાહ્ય સ્વરૂપો (પરંપરાગત અને બિન-પરંપરાગત, OPAC સહિત) ૩.૩ લાઇબ્રેરી કેટલોગિંગના આંતરિક ફોર્મેટ ૩.૪ વિવિધ પ્રકારના કેટલોગ, તેમના વિભાગો અને કાર્યો - AACR-2 માં કેટલોગિંગ ૩.૫ સાર્વત્રિક રીતે સ્વીકૃત સબસ્ક્રિપ્ટ્સ, સૂત્રો અને સિદ્ધાંતો

એકમ 4 સૂચિબદ્ધ ધોરણો અને પ્રથાઓ.

૪.૧ સૂચિકરણના ધોરણો: AACR-2

૪.૨ કેન્દ્રીય સૂચિ: કેન્દ્રીય સૂચિનો અર્થ, હેતુ અને પ્રકારો

૪.૩ મર્યાદિત યાદી: પસંદગીયુક્ત અને સરળ યાદી

૪.૪ યુનિયન યાદી: વ્યાખ્યા, કાર્યો અને સંકલન

POs, PSOસ અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1.5	---	---	---	---
CO-2	3	2	1	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.75	---	---	---	---
CO-3	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1.67	---	---	---	---
CO-4	3	2	1	3	1	2	2	1	2	2	1	3	1.92	---	---	---	---
Avg	2.75	2	1	2.5	1.25	2	1.75	1	1.25	1.75	1	2.25		---	---	---	---

૩ = મજબૂત યોગદાન, ૨ = મધ્યમ યોગદાન, ૧ = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Knowledge Organization Information processing & Retrieval</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
2	Ranganathan, S. R. (1951). <i>Colon Classification</i> . Bangalore: Sarada Ranganathan Endowment for Library Science.
3	Ranganathan, S. R. (1967). <i>Prolegomena to Library Classification</i> . Bangalore: Sarada Ranganathan Endowment.
4	Rowley, J., & Hartley, R. (2008). <i>Organizing Knowledge: An Introduction to Managing Access to Information</i> . Aldershot: Ashgate.
5	Broughton, V. (2004). <i>Essential Classification</i> . London: Facet Publishing.
6	Broughton, V. (2006). <i>Essential Thesaurus Construction</i> . London: Facet Publishing.
7	Taylor, A. G., & Joudrey, D. N. (2009). <i>The Organization of Information</i> (3rd ed.). Westport, CT: Libraries Unlimited.
8	Chan, L. M. (2007). <i>Cataloging and Classification: An Introduction</i> (3rd ed.). Lanham, MD: Scarecrow Press.
9	Satija, M. P. (2007). <i>The Theory and Practice of the Dewey Decimal Classification System</i> . Oxford: Chandos Publishing.
10	Satija, M. P. (2002). <i>Colon Classification: A Practical Introduction</i> . New Delhi: EssEss Publications.
11	Hunter, E. J. (2002). <i>Classification Made Simple</i> (2nd ed.). Aldershot: Ashgate.
12	Wynar, B. S. (1985). <i>Introduction to Cataloging and Classification</i> . Littleton, CO: Libraries Unlimited.
13	Krishna Kumar. (1980). <i>Theory of Classification</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
14	Krishna Kumar. (1986). <i>Theory of Cataloguing</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
15	Patel, Jashu, & Kumar, Krishan. (2001). <i>Cataloguing: Theory and Practice</i> . New Delhi: New Age International.
16	Raju, A. A. N. (1995). <i>Theory of Knowledge Classification</i> . New Delhi: EssEss Publications.

17	Gorman, M. (2004). <i>The Concise AACR2: Being a Rewritten and Simplified Version of Anglo-American Cataloguing Rules</i> . Chicago: ALA.
18	Foskett, A. C. (1996). <i>Subject Approach to Information</i> (5th ed.). London: Library Association Publishing.
19	Chan, L. M. (2005). <i>Library of Congress Subject Headings: Principles and Application</i> . Westport, CT: Libraries Unlimited.
20	Lancaster, F. W. (2003). <i>Indexing and Abstracting in Theory and Practice</i> (3rd ed.). Champaign, IL: University of Illinois.
21	Cleveland, D. B., & Cleveland, A. D. (2001). <i>Introduction to Indexing and Abstracting</i> . Englewood, CO: Libraries Unlimited.
22	Shukla, R. K. (2002). <i>Cataloguing Practice: AACR2 and MARC 21 Format</i> . New Delhi: Shree Publishers.
23	Rangnathan, S. R. (1989). <i>Prolegomena to library Classification</i> , New Delhl : UBSPD
24	Kumar, Girja and Kumar, Krishna. (1986). <i>Theory of Cataloguing</i> . New Delhi :Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
25	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2009). જ્ઞાનસંગઠન, માહિતી પ્રક્રિયા અને પુનઃપ્રાપ્તિ વર્ગીકરણ. અમદાવાદ : પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://ndl.iitkgp.ac.in/ – National Digital Library of India
2	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET: Information and Library Network Centre
3	https://lislinks.com/ – LIS Links: LIS Community & Study Resources
4	https://www.loc.gov/aba/ – Library of Congress: Cataloging and Classification
5	https://www.oclc.org/ – OCLC: Online Computer Library Center
6	https://www.ranganathanfoundation.org/ – Ranganathan Foundation
7	https://archive.org/ – Internet Archive (Free Access to LIS Texts)
8	https://www.dublincore.org/ – Dublin Core Metadata Initiative
9	https://www.ifla.org/ – IFLA: Classification and Indexing Section

10	https://www.slideshare.net/ – SlideShare (Search: “Library Classification” / “Cataloguing AACR2”)
----	---

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 1		
પેપર કોડ 256010449004	વિષયનું નામ માહિતી કૌશલ્ય	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60
અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)		
પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:		
CO1: માહિતીની લાક્ષણિકતાઓ અને મૂલ્યનું વર્ણન કરો અને તેને ડેટા અને જ્ઞાનથી અલગ પાડો.		
CO2: માહિતી ઉત્પાદન, પ્રસાર અને માહિતી સ્ત્રોતોના મોડેલોને સમજો.		
CO3: માનવ અને સંસ્થાકીય સ્ત્રોતો સહિત ડેટા અને માહિતી સ્ત્રોતોના પ્રકારોનું મૂલ્યાંકન કરો.		
CO4: માહિતી સાક્ષરતા, પુનઃપ્રાપ્તિ પદ્ધતિઓ અને માહિતી સંગઠનના સિદ્ધાંતો લાગુ કરો.		

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ
<p>એકમ-૧ માહિતીની સમજણ</p> <p>1.1 માહિતી: લાક્ષણિકતાઓ, પ્રકૃતિ, મૂલ્ય અને ઉપયોગ</p> <p>1.2 ડેટા, માહિતી અને જ્ઞાન વચ્ચેનો તફાવત</p> <p>માહિતીનું ઉત્પાદન, પ્રસાર અને ઉપયોગ</p>
<p>એકમ-2 માહિતી સ્ત્રોતો અને મૂલ્યાંકન</p> <p>૨.૧ માહિતી સ્ત્રોત: વ્યાખ્યા અને મોડેલો</p> <p>૨.૨ માહિતી શોધનાર વર્તન</p> <p>૨.૩ માહિતી મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિઓ</p> <p>૨.૪ જ્ઞાન પ્રક્રિયા-૧</p>
<p>એકમ 3 માહિતી સ્ત્રોતોના પ્રકારો અને મૂલ્યાંકન</p> <p>3.1 ડેટા સ્ત્રોતો: અર્થ, વ્યાખ્યા અને મૂલ્યાંકન</p> <p>3.2 માહિતી સ્ત્રોતોના પ્રકાર: દસ્તાવેજી (મુદ્રિત અને બિન-મુદ્રિત), પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને તૃતીય સ્ત્રોતો</p> <p>બિન-દસ્તાવેજી સ્ત્રોતો: માનવ અને સંસ્થાકીય સ્ત્રોતો</p>
<p>એકમ 4 માહિતી સાક્ષરતા અને પુનઃપ્રાપ્તિ</p> <p>૪.૧ માહિતી સાક્ષરતા: અર્થ, વ્યાખ્યાઓ અને મોડેલો</p> <p>૪.૨ માહિતી મેળવવાની પદ્ધતિઓ</p> <p>૪.૩ ઈ-માહિતી પુનઃપ્રાપ્તિની પદ્ધતિઓ</p>

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ																	
COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

CO-1	3	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1.42	---	---	---	---
CO-2	3	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1.5	---	---	---	---
CO-3	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	2	1.58	---	---	---	---
CO-4	3	2	1	2	2	3	3	1	1	2	2	3	2.08	---	---	---	---
Avg	2.75	2	1	1.25	1.5	2.25	2	1	1	1.5	1.25	2.25		---	---	---	---

૩ = મજબૂત યોગદાન, ૨ = મધ્યમ યોગદાન, ૧ = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			
60 Marks					

સંદર્ભો

1	Ghumre, Shivshankar. (2014). College Library Services. Jaipur : Raj Publishing House
---	--

2	Bansod, Prakash S. (2016). 'Library Services in Digital Environment and Library Automation. Jaipur: Ying Books Publication.
3	Khan, N. R. (2016), Library and Information Technology System. Kanpur-21 :GrainuPrakashan
4	Chaurasia, Neeraj. (2014). Emerging Technologies for Library Management and Sevices. New Delhi: EssEss Publication.
5	Kumar, P.S.G. (2008). Knowledge Organization information processing and Rettival: Theory. New Delhi: B. R. Publishing Corporation.
6	SajijaM.P. (2000). Sears List of Subject Headings: A practical Introduction for Indian Students: New Delhi: Concept Publishing company.
7	Andretta, S. (2005). Information Literacy: A Practitioner's Guide. Oxford: Chandos Publishing.
8	Hepworth, M., & Walton, G. (2009). Teaching Information Literacy for Inquiry-Based Learning. Oxford: Chandos Publishing.
9	Badke, W. (2014). Research Strategies: Finding Your Way Through the Information Fog (5th ed.). Bloomington, IN: iUniverse.
10	Bawden, D., & Robinson, L. (2012). Introduction to Information Science. London: Facet Publishing.
11	Eisenberg, M. B., Lowe, C. A., & Spitzer, K. L. (2004). Information Literacy: Essential Skills for the Information Age. Westport, CT: Libraries Unlimited.
12	Grassian, E. S., & Kaplowitz, J. R. (2009). Information Literacy Instruction: Theory and Practice. New York: Neal-Schuman.
13	Horton, F. W. (2008). Understanding Information Literacy: A Primer. Paris: UNESCO
14	Hepworth, M., & Walton, G. (2009). Teaching Information Literacy for Inquiry-Based Learning. Oxford: Chandos Publishing.
15	Mackey, T. P., & Jacobson, T. E. (2014). Metaliteracy: Reinventing Information Literacy to Empower Learners. Chicago: ALA Neal-Schuman.
16	Owusu-Ansah, E. K. (2003). Information Literacy and the Academic Library. Chicago: ALA.

17	Virkus, S. (2003). Information Literacy in Europe: A Literature Review. Tartu: Tartu University Press.
18	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2017). માહિતી સ્ત્રોત :સંદર્ભગ્રંથ, અમદાવાદ : ગર્ગ પબ્લિકેશન્સ.
19	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2013). માહિતી અને પ્રત્યાપન. અમદાવાદ: પાર્થ પબ્લિકેશન.
20	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2013), ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનના પ્રવાહો, અમદાવાદ: ફલેમિંગો પબ્લિકેશન
21	રા. માશ્રી વિકલજે. (2012), માહિતીના પ્રકારો અને સ્ત્રોતો, અમદાવાદ :પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.
22	ભૈયા, છગન (2013). સંદર્ભગ્રંથ વિશ્વ. પરિચય અને વિશ્લેષણ, અમદાવાદ : પાર્થ પબ્લિકેશન
23	અંકુયા, બાબુલાલ (2015). પુસ્તકાલય વિજ્ઞાન-૩, અમદાવાદ : પાર્શ્વપબ્લિકેશન.
24	ચારણ, શિવદાનભાઈ. (1987), માહિતી પ્રક્રિયા અને પદ્ધતિ. અમદાવાદ : પાર્શ્વપ્રકાશન.
25	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2013), ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનના પ્રવાહો, અમદાવાદ: ફલેમિંગો પબ્લિકેશન

વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:

1	https://nptel.ac.in/courses/Library
2	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET: Information and Library Network Centre
3	https://unesdoc.unesco.org/ – UNESCO Digital Library (Search: Information Literacy)
4	https://www.ala.org/acrl/issues/infolit – ACRL: Information Literacy Resources
5	https://www.ifla.org/units/information-literacy/ – IFLA: Information Literacy Section
6	https://lislinks.com/ – LIS Links: Community Resources & Study Materials
7	https://eric.ed.gov/ – ERIC (Education Resources Information Center)
8	https://metaliteracy.org/ – Metaliteracy Learning Collaborative
9	https://www.slideshare.net/ – SlideShare (Search: Information Literacy / Research Skills)
10	https://www.youtube.com/ – YouTube (Search: “Information Literacy Tutorials”)

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

પેપર કોડ 256010449005	વિષયનું નામ ગ્રંથાલય વર્ગીકરણ અને સૂચિકરણ પ્રાયોગિક -૧	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (0) – પ્રાયોગિક(120)	શિક્ષણ કલાકો : 120

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: પુસ્તકાલય વર્ગીકરણમાં પગલાંઓ ચલાવો અને સીધા અભિગમનો ઉપયોગ કરીને દસ્તાવેજોનું વિશ્લેષણ કરો.
CO2: ડ્યુઈ દશાંશ વર્ગીકરણ (DDC) સિસ્ટમ લાગુ કરો અને વર્ગીકરણ નોંધોનો અસરકારક રીતે ઉપયોગ કરો.
CO3: વિગતવાર વર્ગીકરણ માટે કોષ્ટક-1 અને કોષ્ટક-2 સહિત DDC સહાયક કોષ્ટકોનો ઉપયોગ કરો.
CO4: વ્યક્તિગત સાહિત્યના વર્ગીકરણ માટે કોષ્ટક-3 લાગુ કરો અને DDC યાદીઓમાંથી ઉમેરાઓ લાગુ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

એકમ-1 વર્ગીકરણમાં પગલાં અને તકનીકો

- 1.1 વર્ગીકરણના પગલાં
- 1.2 ડ્યુઈ દશાંશ વર્ગીકરણ (DDC) નો ઉપયોગ

કાર્યનું વિશ્લેષણ: મુખ્ય વર્ગો, પેટા-વર્ગ અને વિભાગો તરફ સીધો અભિગમ

એકમ-2 વર્ગીકરણ નોંધો અને કોષ્ટકોને સમજવું અને લાગુ કરવું

- 2.1 સમજણ નોંધો: 'સ્કોપ', 'સમાવેશ', 'અહીં વર્ગ', 'વૈકલ્પિક જોગવાઈ', વગેરે.
- 2.2 સિંક્રનસ લાક્ષણિકતાઓ: યાદીમાંથી ઉમેરાઓ
- 2.3 કોષ્ટક-૧ નો ઉપયોગ: 'માનક પેટાવિભાગો'
- 2.4 કોષ્ટક-2 નો ઉપયોગ: 'ક્ષેત્ર'

કોષ્ટક-3 નો ઉપયોગ: 'વ્યક્તિગત સાહિત્યના પેટાવિભાગો'

એકમ-3 મોનોગ્રાફ્સ અને જટિલ લેખકત્વની સૂચિબદ્ધતા

1. વ્યક્તિગતકર્તા અને સહ-લેખક સાથે સૂચિબદ્ધ કરવું
2. ત્રણથી વધુ ફાળો આપનારાઓના લેખકત્વનું સંચાલન
3. સહયોગી કાર્યોની સૂચિબદ્ધ કરવી: ગ્રંથસૂચિ અને બહુ-વોલ્યુમ કાર્યો
4. ઉપનામી લેખકોની સૂચિબદ્ધ કરવી

કમ્પેનિયન ટેક્સ્ટ્સની સૂચિબદ્ધ કરવી

એકમ-4: વિવિધ દસ્તાવેજોના પ્રકારોનું સૂચિકરણ

1. સામૂહિક ગ્રંથસૂચિ બનાવવી
2. સરકારી પ્રકાશનોની સૂચિ બનાવવી
3. પરિષદો, સેમિનાર, વર્કશોપ વગેરેના અહેવાલોની સૂચિબદ્ધ કરવી.
4. સામૂહિક સંસ્થાઓ, સંયુક્ત સંસ્થાઓ અને સમાજો દ્વારા કાર્યોની સૂચિબદ્ધ કરવી

વિશેષ કાર્યોની સૂચિબદ્ધ કરવી: પવિત્ર કાર્યો અને અનામી કાર્યો

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	1	3	1	2	2	1	1	1	1	2	1.67	---	---	---	---
CO-2	3	2	1	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.75	---	---	---	---
CO-3	2	2	1	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.67	---	---	---	---
CO-4	2	1	1	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1.5	---	---	---	---
Avg	2.5	1.75	1	2.75	1	2	2	1	1	1.75	1	2		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Anglo American Cataloging Rules-II.
---	-------------------------------------

2	Association, A. L., & Association, C. L. (1998). <i>Anglo American Cataloguing Rules AACR2-rev.</i> ALA.
3	DDC Volumes (19th Edition)
4	Gorman, Paul. W., Michael; Winkler. (1988). <i>Anglo-American cataloguing rules</i> (2nd ed). LibraryAssociation Pub.
5	Janakiraman, C. (2011). <i>Library cataloguing and multimedia library</i> . Pacific Books International.
6	Pandey, D. (2013). <i>Modern perspectives in Anglo—American cataloguing rules: A comparative study</i> (1st ed). Anmol Publication.
7	Ranganathan, S. R., Bhattacharyya, G. (1974). <i>Cataloguing Practice</i> . India: Asia Publishing House.
8	Satiya, M.P. (2012). <i>Exercises in the 23rd edition of the Dewey decimal classification</i> . New Delhi:EssEss Publication.
9	Sears, M. E., Frick, B. M., & Westby, B. M. (1994). <i>Sears List of Subject Headings</i> . H.W. Wilson Company
10	Shweta. (2011). <i>Cataloging digital data information in cyber age</i> . Swastik Publications
11	Singh, R. S. (2008). <i>Encyclopaedia of Anglo-American cataloguing rules vol-1&2 : A comparative study</i> . Anmol Publication.
12	Satiya, M. P. (2002). <i>Colon Classification: A Practical Introduction</i> . New Delhi: EssEss Publications.
13	Satiya, M. P. (2007). <i>The Theory and Practice of the Dewey Decimal Classification System</i> . Oxford: Chandos Publishing.
14	Taylor, A. G., &Joudrey, D. N. (2009). <i>The Organization of Information</i> (3rd ed.). Westport, CT: Libraries Unlimited.
15	Shukla, R. K. (2002). <i>Cataloguing Practice: AACR2 and MARC 21 Format</i> . New Delhi: Shree Publishers.
16	Wynar, B. S. (1985). <i>Introduction to Cataloging and Classification</i> . Littleton, CO: Libraries Unlimited.
17	Broughton, V. (2004). <i>Essential Classification</i> . London: Facet Publishing.

18	Broughton, V. (2006). <i>Essential Thesaurus Construction</i> . London: Facet Publishing.
19	Rowley, J., & Hartley, R. (2008). <i>Organizing Knowledge: An Introduction to Managing Access to Information</i> . Aldershot: Ashgate.
20	અગ્રવાલ, એસ. (2000). <i>ગ્રંથાલય સુચિકરણ એક અધ્યયન: કૅટલોગિંગ પ્રક્રિયા (7વાં સંસ્કરણ)</i> . હિંદી ગ્રંથ અકાદમી.
21	શર્મા, એચ., પ્રહલાદ; શર્મા. (2002). <i>પુસ્તકાલય સુચિકરણ (લાઇબ્રેરી કૅટલોગિંગ): કૅટલોગિંગ પ્રક્રિયા</i> , વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન.
22	શર્મા, મહેંદ્ર એન. (2004). <i>પુસ્તકાલય સુચિકરણ (દૂસરા સંસ્કરણ)</i> , પંચશીલ પ્રકાશન.
23	સિંહ, એ.કે. (2011). <i>પુસ્તકાલય સુચિકરણ</i> , અર્જુન પબ્લિશિંગ હાઉસ।
24	સુમન, એ.કે. (2011બી). <i>પુસ્તકાલય વર્ગીકરણ એવં સુચિકરણ: સિદ્ધાંત એવં પ્રયોગ</i> , જ્ઞાન પ્રકાશન.
25	સૂદ, એસ.પી. (2002). <i>ક્રિયાત્મક સુચિકરણ એસીઆર-2: કૅટલોગિંગ પ્રક્રિયા</i> , રાધા પ્રકાશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://www.loc.gov/catdir/cpsol/lcco/
2	https://www.oclc.org/en/dewey.html
3	https://www.oclc.org
4	https://www.loc.gov/marc/
5	https://www.nationallibrary.gov.in
6	https://www.worldcat.org
7	https://www.librarything.com
8	https://openlibrary.org
9	https://epgp.inflibnet.ac.in/
10	https://nptel.ac.in/courses/106106046

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

પેપર કોડ 256010449006	વિષયનું નામ માહિતી સ્ત્રોત	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: માનવ, સંસ્થાકીય અને બિન-દસ્તાવેજી સહિત વિવિધ પ્રકારના માહિતી સ્ત્રોતોને વ્યાખ્યાયિત કરો અને તેનું વર્ણન કરો.
 CO2: દસ્તાવેજી સ્ત્રોતોને અલગ પાડો અને વર્ગીકૃત કરો, જેમાં છાપેલ, છાપેલ અને ગ્રંથસૂચિના પ્રકારોનો સમાવેશ થાય છે.
 CO3: પ્રમાણભૂત સંદર્ભ સ્ત્રોતોનું મૂલ્યાંકન અને ઉપયોગ કરો અને UBC અને UAP જેવી ગ્રંથસૂચિ નિયંત્રણ પ્રણાલીઓને સમજો.
 CO4: સંદર્ભ અને માહિતી સ્ત્રોતોને એક્સેસ કરવા અને રિપોર્ટ કરવા માટે ઇન્ટરનેટ સાધનો અને પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ-૧

1.3 માહિતી સ્ત્રોત: અર્થ અને વ્યાખ્યા

1.4 માહિતી સ્ત્રોતોના પ્રકાર: બિન-દસ્તાવેજી, માનવીય, સંસ્થાકીય

દસ્તાવેજી સ્ત્રોતો: મુદ્રિત અને બિન-મુદ્રિત, પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને તૃતીય સ્ત્રોતો

યુનિટ-૨

2.1 સંદર્ભ સ્ત્રોત: અર્થ અને વ્યાખ્યા

2.2 વિવિધ સંદર્ભ સ્ત્રોતો અને તેમનું મૂલ્યાંકન

2.3 શબ્દકોશો: ભગવદગોમંડલ, ઓક્સફોર્ડ અંગ્રેજી શબ્દકોશ

2.4 ડિરેક્ટરીઓ: શિક્ષણની દુનિયા, ઉલરિયની આંતરરાષ્ટ્રીય સામયિક ડિરેક્ટરી

2.5 જ્ઞાનકોશ: ગુજરાતી વિશ્વકોશ, ધ ન્યૂ એનસાયક્લોપીડિયા બ્રિટાનિકા

2.6 ગેઝેટિયર્સ: ગુજરાત રાજ્ય ગેઝેટિયર્સ, ધ કોલંબિયા લિપિનકોટ ગેઝેટિયર ઓફ ધ વર્લ્ડ

2.7 વાર્ષિક પુસ્તકો: મનોરમા યરબુક, ધ યુરોપા વર્લ્ડ યરબુક

જીવનચરિત્રના સ્ત્રોતો: ધ ઇન્ટરનેશનલ હુ'સ હુ, ડિક્શનરી ઓફ નેશનલ બાયોગ્રાફી.

યુનિટ-૩

1.1 ગ્રંથસૂચિ: અર્થ, ક્ષેત્ર, કાર્યો અને પ્રકારો

1.2 ગ્રંથસૂચિના પ્રકારો: ભૂતકાળ અને વર્તમાન, સામાન્ય, વિશિષ્ટ, રાષ્ટ્રીય (INB અને BNB), વ્યવસાય, વિષય ગ્રંથસૂચિ નિયંત્રણ: અર્થ, હેતુ, સાર્વત્રિક ગ્રંથસૂચિ નિયંત્રણ (UBC), અને પ્રકાશનોની સાર્વત્રિક ઉપલબ્ધતા (UAP)

યુનિટ-૪

1.1 સંદર્ભ સ્ત્રોત તરીકે વેબ/ઇન્ટરનેટ

1.2 વિવિધ પ્રકારના સંદર્ભ અને માહિતી સ્ત્રોતો શોધવી અને તેનો અહેવાલ આપવો:

દરેક પ્રકાર, તેના ડેટા પ્રકાર અને રૂપરેખાંકનનો એક નમૂનો લો.

POs, PSOસ અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1.42	---	---	---	---
CO-2	3	2	1	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1.67	---	---	---	---
CO-3	3	2	1	2	1	2	2	1	1	2	2	2	1.75	---	---	---	---
CO-4	3	2	1	2	2	3	3	1	1	2	2	3	2.08	---	---	---	---
Avg	3	2	1	1.75	1.25	2.25	2	1	1	1.75	1.5	2.25		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	The Europa world year book. (2001). London. Europa Publication
2	The world of Learning. (2001). London : Europa Publication

3	The Statesman's yearbook (2006). New York: Palgrave. (3)
4	India 2014: A Reference Annual. (2014). New Delhi : Government of India
5	The Statesman's yearbook (2006). New York: Palgrave. (3)
6	Kumar, P.S.G. (2004). Information Sources and Services. Delhi : B.P. Publishing Corporation
7	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Foundation of Library and Information Science</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
8	Kumar, P. S. G. (2004). <i>Information Sources and Services</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
9	Krishan Kumar. (1998). <i>Reference Service</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
10	Krishan Kumar. (2003). <i>Reference Service and Sources of Information</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
11	Grogan, D. J. (1992). <i>Science and Technology: An Introduction to the Literature</i> . London: Clive Bingley.
12	Gupta, S. P. (2001). <i>Reference Services in Libraries</i> . New Delhi: EssEss Publications.
13	Kawatra, P. S. (2000). <i>Textbook of Information Services</i> . New Delhi: EssEss Publications.
14	Ranganathan, S. R. (1940). <i>Reference Service</i> . Madras: Madras Library Association.
15	Sharma, J. S. (2000). <i>Reference Service and Information Sources</i> . New Delhi: EssEss Publications.
16	Sehgal, R. L. (1999). <i>An Introduction to Reference Services</i> . New Delhi: EssEss Publications
17	Shokeen, A., & Kaushik, S. K. (2004). <i>Information Sources and Services</i> . New Delhi: EssEss Publications.
18	Taylor, A. G. (1996). <i>Introduction to Cataloging and Classification</i> (8th ed.). Englewood, CO: Libraries Unlimited.
19	Tripathi, S. M., & Shukla, A. (2004). <i>Reference and Information Sources and Services</i> . New Delhi: Shree Publishers.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

20	Gopal, K. (2000). <i>Modern Reference Service</i> . New Delhi: Anmol Publications.
21	Sewa Singh. (2001). <i>Manual of Reference and Information Sources</i> . New Delhi: EssEss Publications.
22	Singh, S. P. (2005). <i>Information Sources, Services and Systems</i> . New Delhi: Shree Publishers.
23	Ramesh, Babu B. (2003). <i>Information Sources and Systems</i> . New Delhi: EssEss Publications.
24	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2017-18), માહિતી સ્ત્રોત : સંદર્ભગ્રંથો. અમદાવાદ : ગર્ગ પબ્લિકેશન
25	પ્રજાપતિ, મણિભાઈ. (સંપા.) (2010). સંદર્ભગ્રંથો અને ગ્રંથ સંસ્કૃતિ, ન્યુદિલ્હી : સ્ટાન્ડર્ડ પબ્લિશર
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://epgp.inflibnet.ac.in/
2	https://www.niscair.res.in/
3	https://nptel.ac.in/
4	https://www.doaj.org/
5	https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Library
6	https://ndl.iitkgp.ac.in/ – National Digital Library of India
7	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET: Information and Library Network Centre
8	https://lislinks.com/ – LIS Links: Library and Information Science Network
9	https://archive.org/ – Internet Archive: Digital Library of Books & Journals
10	https://www.loc.gov/ – Library of Congress: Reference and Information Resources

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 2

પેપર કોડ 256010449007	વિષયનું નામ માહિતી સેવાઓ	ફરજિયાત
--------------------------	-----------------------------	---------

ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60
-------------	---	-------------------

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: રંગનાથનના સિદ્ધાંતો અને પ્રશ્નોના જવાબ આપવાની પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરીને સંદર્ભ સેવાઓને વ્યાખ્યાયિત કરો અને સમજાવો.
 CO2: ગ્રાહકોને માહિતી સેવાઓ વિશે શિક્ષિત કરો અને સંદર્ભ અને માહિતી સેવાઓ વચ્ચે તફાવત કરો.
 CO3: સાહિત્ય શોધ, સૂચિબદ્ધ કરવા, અનુવાદ અને ઇન્ટરનેટ-આધારિત રેફરલ/દસ્તાવેજ વિતરણ સેવાઓ પૂરી પાડો.
 CO4: તેમના પ્રકારો, ઉપયોગ અને કાર્યો સહિત, અમૂર્ત અને અનુક્રમણિકા સેવાઓનો વિકાસ અને અમલ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ-૧

- 1.1. સંદર્ભ સેવા: વ્યાખ્યા, જરૂરિયાત, હેતુ અને કામગીરી
- 1.2. ડૉ. રંગનાથનના સંદર્ભ સેવા સિદ્ધાંતો: વર્તમાન સંદર્ભ સેવા અને વ્યાપક સંદર્ભ સેવા
- 1.3. સંદર્ભ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાની પદ્ધતિઓ અને શૈલીઓ

ગ્રાહક શિક્ષણ: ઉદ્દેશ્યો, રીતો અને પદ્ધતિઓ

યુનિટ-2

- 2.1 માહિતી સેવાઓ: વ્યાખ્યા, જરૂરિયાત અને અવકાશ
- 2.2 માહિતી સેવા અને સંદર્ભ સેવા વચ્ચેનો તફાવત
- 2.3 માહિતી સેવાઓના પ્રકારો:
- 2.4 સાહિત્ય શોધ
- 2.5 કેટલોગિંગ સેવા
- 2.6 ટ્રાન્સક્રિપ્શન સેવા

અનુવાદ સેવા

યુનિટ-3

- 3.1 અદ્યતન અવબોધન સેવા
- 3.2 પસંદગીયુક્ત પ્રસારણ માહિતી સેવા
- 3.3 રેફરલ અને દસ્તાવેજ વિતરણ સેવા

ઇન્ટરનેટ સેવાઓ

યુનિટ-4

- 4.1 સારાંશ સેવાઓ:
- 4.2 અર્થ, ઉપયોગ, સારાંશના ભાગો
- 4.3 પ્રકારો: માહિતી સૂચક અને માહિતીપ્રદ
- 4.4 ઇન્ડેક્સિંગ સેવાઓ:

અર્થ

POs, PSOસ અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1.83	---	---	---	---
CO-2	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1.42	---	---	---	---
CO-3	2	2	2	2	2	2	3	1	1	2	2	3	2	---	---	---	---
CO-4	2	2	1	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1.58	---	---	---	---
Avg	2.25	2	1.25	1.75	1.75	2	2	1	1	1.75	1.5	2.25	---	---	---	---	

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
CO-4	15				

સંદર્ભો

1	Evans, G. Edward. (2005). Introduction to Technical Services. Colorado : Green Wood Publishing
2	Bhushan, A. (2007). Collection Management In Libraries. New Delhi: Cyber Tech Publications.
3	Kumar, P.S.G. (2009). Library Movement and Library Development in Gujarat, Dadra and Nagar Haveli; and Daman and Div. Delhi: B.R. Publishing Corporation
4	Ranganathan, S. R. (2006). Documentation Genesis and Development, Saradu, Ranganathan Endowment for Library Science. Bangalore: EssEss publication.
5	Siwatch, Ajit Singh (2004). Library Management Leadership Style Strategies And Organizational Climate. New Delhi: Shree Publishers & Distributors (5)
6	Tiwari, Purushottam. (2010). Library Automation. New Delhi: A.P.H. Publishing Corporation
7	Crews, Kennetn. D. (2009). Copyright Law for Libraries and Educators: Geative Strategies and Practical Solutions. New Delhi Indian Publishing House.
8	Sharma, C.K. (2007). Information Process and Retrival. New Delhi: Atlantic Publishers & Districutors (8)
9	Lawes, Ann. (2008). Management Skills for the Information Manager. Delhi: Jaico Publishing House.
10	Sharma, C.K. (2003). Library Information Science. New Delhi: Shree Publishers & Distributors.
11	Lawes, Ann. (2008). Management Skills for the Information Manager. Delhi: Jaico Publishing House.
12	Sharma, C.K. (2003). Library Information Science. New Delhi: Shree Publishers & Distributors.
13	Mishra, P.N. (2010). Principles of Library and Information Science. New Delhi: Alfa Publication
14	Mishra, P.N. (2010). Data Storage And Information System in Library, New Delhi: Alfa Publication.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

15	કાનડિયા, પ્રયતકર. (2013). ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનના પ્રવાહો, અમદાવાદ : ફલેમિંગો પબ્લિકેશન.
16	કાનડિયા, પ્રયતકર. (2017-18). સંદર્ભસ્ત્રોત: સંદર્ભગ્રંથો. અમદાવાદ : ગર્ગ પબ્લિકેશન..
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://epgp.inflibnet.ac.in/
2	https://nptel.ac.in/
3	https://ndl.iitkgp.ac.in/
4	https://www.oclc.org/
5	http://www.ala.org/rusa/
6	https://delnet.in/

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 2

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449008	કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: શિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO1: રંગનાથનના સિક્કાંતો અને પ્રશ્નોના જવાબ આપવાની પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરીને સંદર્ભ સેવાઓને વ્યાખ્યાયિત કરો અને સમજાવો.

CO2: ગ્રાહકોને માહિતી સેવાઓ વિશે શિક્ષિત કરો અને સંદર્ભ અને માહિતી સેવાઓ વચ્ચે તફાવત કરો.

CO3: સાહિત્ય શોધ, સૂચિબદ્ધ કરવા, અનુવાદ અને ઇન્ટરનેટ-આધારિત રેફરલ/દસ્તાવેજ વિતરણ સેવાઓ પૂરી પાડો.

CO4: તેમના પ્રકારો, ઉપયોગ અને કાર્યો સહિત, અમૂર્ત અને અનુક્રમણિકા સેવાઓનો વિકાસ અને અમલ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ ૧

- કોમ્પ્યુટર ટેકનોલોજી: અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ
- કમ્પ્યુટરના પ્રકાર: એનાલોગ, ડિજિટલ અને હાઇબ્રિડ; સુપર, મેઇનફ્રેમ, મિની, માઇક્રો, લેપટોપ, પીડીએ
- હાર્ડવેર: ઇનપુટ, આઉટપુટ અને સ્ટોરેજ ડિવાઇસીસ, પોર્ટ્સ, મલ્ટીમીડિયા
- સોફ્ટવેર: અર્થ અને હેતુ સોફ્ટવેરના પ્રકાર: સિસ્ટમ, એપ્લિકેશન અને પ્રોગ્રામિંગ સોફ્ટવેર, ઓપન સોર્સ સિસ્ટમ સોફ્ટવેર: ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ્સ (WINDOWS, DOS, UNIX, LINUX)

યુનિટ ૨

- એપ્લિકેશન સોફ્ટવેર: અર્થ અને હેતુ
- એમએસ વર્ડ, એમએસ એક્સેલ અને એમએસ એક્સેસ: સુવિધાઓ અને ઉપયોગો
- નેટવર્કિંગ: ખ્યાલ, જરૂરિયાત
- નેટવર્ક ટોપોલોજીઓ : નેટવર્કના પ્રકારો

યુનિટ ૩

- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેર: લાક્ષણિકતાઓ, પસંદગી માપદંડ (LIBSYS, ALICE, SOUL, CDS/ISIS-WINISIS)
- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન: અર્થ અને જરૂરિયાત
- એકમ ૪: લાઇબ્રેરી ઓટોમેશનના ક્ષેત્રો અને અસર (૧૨ કલાક)
- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશનના ક્ષેત્રો: ગ્રંથસૂચિ, ક્રમ, કેટલોગ, પરિભ્રમણ, સામયિકો
- નિયંત્રણ અને વહીવટ: મુદ્દાઓ, સમસ્યાઓ અને સંભાવનાઓ
- કોમ્પ્યુટર ટેકનોલોજીનો પ્રભાવ: ગ્રંથપાલ અને માહિતીશાસ્ત્ર પર
- પ્રાયોગિક કાર્ય (૧૨ કલાક)
- ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ્સ: કોઇપણ ઓપરેટિંગ સિસ્ટમનો વ્યવહારુ ઉપયોગ
- વર્ડ પ્રોસેસિંગ: કોઇપણ વર્ડ પ્રોસેસિંગ પેકેજનો વ્યવહારુ ઉપયોગ
- પ્રેઝન્ટેશન: પાવરપોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન બનાવવું
- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેર: પરિચય અને વ્યવહારુ ઉપયોગ

યુનિટ ૪

- ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ્સ: કોઇપણ ઓપરેટિંગ સિસ્ટમનો વ્યવહારુ ઉપયોગ
- વર્ડ પ્રોસેસિંગ: કોઇપણ વર્ડ પ્રોસેસિંગ પેકેજનો વ્યવહારુ ઉપયોગ
- પ્રેઝન્ટેશન: પાવરપોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન બનાવવું
- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેર: પરિચય અને વ્યવહારુ ઉપયોગ
- સી.એમ.એસ.- જૂમલા

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	1.58	---	---	---	---

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

CO-2	3	2	2	2	2	2	3	1	1	2	2	3	2.08	---	---	---	---
CO-3	2	2	3	2	2	3	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
CO-4	2	2	2	2	2	2	3	1	1	2	2	3	2	---	---	---	---
Avg	2.5	2	2	2	1.75	2.25	2.75	1	1.25	1.75	1.75	2.75		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Bhatt, P. C. P. (2019). An introduction to operating systems: Concepts and practice: (GNU/Linux and Windows) (Fifth edition). PHI Learning Private Ltd.
2	Block, C., & Matthews, J. R. (2019). Library Information Systems (2nd ed.).
3	Ciccarelli, P. (2013). Networking basics (2. ed). Wiley.

4	C. Xavier. (2000). World Wide Web design with HTML. New Delhi : TMH.
5	Foulkes, L. (2020). Learn microsoft office 2019: A comprehensive guide to getting started with word, powerpoint, excel, access, and outlook. Packt Publishing.
6	G.G. Chowdhury. (2003). Information to Digital Libraries. London : Facet Publishing.
7	Kumar;Bittu. (2017). COMPUTER BASICS. V&S Publishers.
8	Manglik, R., Experts, E. G. P., & Community, E. G. (2024). Library Automation. EduGorilla Publication.
9	Mishra, V. K. (2016). Basics of library automation, Koha library management software and data migration: Challenges with case studies. EssEss Publications
10	Soh, J., Puca, A., & Copeland, M. (2013). Microsoft Office 365 administration inside out. Microsoft Press.
11	Sonone, A. S. (2023). Use of LMS In Library Automation. Shashwat Publication.
12	Venkateshmurthy, M. G. (2009). Introduction to Unix and Shell Programming. Pearson Education Canada Pearson Canada [distributor].
13	Wempen, F., & Hattersley, R. (2015). Computing fundamentals: Introduction to computers. Wiley.
14	Rajaraman, V. (2018). <i>Fundamentals of Computers</i> (6th ed.). New Delhi: PHI Learning Pvt. Ltd.
15	Hunt, R., & Shelley, J. (2012). <i>Computers and Commonsense</i> . New Delhi: Prentice Hall of India.
16	Leon, A., & Leon, M. (2013). <i>Introduction to Information Technology</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
17	Sharma, C. K. (2003). <i>Library Automation: Theory and Practice</i> . New Delhi: EssEss Publications.
18	Singh, S. P. (2004). <i>Information Technology and Library Applications</i> . New Delhi: EssEss Publications.
19	Pandey, S. K., & Pandey, A. (2010). <i>Information and Communication Technology: A Practical Approach</i> . New Delhi: Vikas Publishing.

20	Dhiman, A. K., & Rani, Y. (2004). <i>Information Technology: Applications in LIS</i> . New Delhi: EssEss Publications.
21	Mahapatra, P. K. (1993). <i>Library Automation: Problems and Perspectives</i> . New Delhi: Sterling Publishers.
22	Arora, J. (2001). <i>Information Technology and Libraries</i> . New Delhi: Rajat Publications.
23	Singh, J., & Jindal, S. C. (2004). <i>Computer Applications in Library and Information Science</i> . New Delhi: Anmol Publications.
24	અકબરી, અતુલ. (2004). (માહિતી ટેકનોલોજી). અમદાવાદ : પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.
25	કાનડીયા, પ્રયત્કર અને રાવત, ઉર્મિલા. (2013), માહિતી અને ત્યાયન, અમદાવાદ: પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://www.inflibnet.ac.in
2	https://delnet.in
3	https://ndl.iitkgp.ac.in
4	https://www.oclc.org
5	https://librarytechnology.org
6	https://www.ala.org/ – ALA: Library Technology and Digital Services
7	https://lislinks.com/ – LIS Links: Library and Information Science Community
8	https://www.ifla.org/ – IFLA: Information Technology Section
9	https://archive.org/ – Internet Archive: Digital Library Technology Materials
10	https://nptel.ac.in/ – NPTEL: Courses on ICT & Digital Libraries

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 2

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449009	જ્ઞાન સંગઠન અને પ્રક્રિયા-2	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO1: પાસા વિશ્લેષણ અને રંગનાથનના યોગદાન સહિત, વર્ગીકરણના સિદ્ધાંતો અને પ્રકારો સમજાવો.

CO2: જ્ઞાનના આયોજનમાં અદ્યતન વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓ, પાસા સંબંધો અને સહાયક ક્રમ લાગુ કરો.

CO3: LCSH, MARC અને OPAC સહિત વિષય સૂચિકરણ ધોરણો અને સાધનોને સમજો અને તેનું મૂલ્યાંકન કરો.

CO4: સૂચિબદ્ધ કરવામાં ટેકનોલોજી અને વલણોની અસરનું વિશ્લેષણ કરો, વ્યવહારુ તકનીકોનો ઉપયોગ વ્યવહારુ પદ્ધતિઓ દ્વારા કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ ૧

- વર્ગીકરણના પ્રેરક સિદ્ધાંતો: ડૉ. રંગનાથનનું યોગદાન
- વિષયોના પ્રકાર: મૂળભૂત વિષય, સંયુક્ત વિષય, જટિલ વિષય
- વિશ્લેષણ અને યુક્તિઓ પદ્ધતિઓ અને સ્પષ્ટીકરણો

યુનિટ ૨

- પાસા વિશ્લેષણ - સ્વીકૃત સિદ્ધાંતો
- સંશ્લેષણ - વિશ્લેષણ - સંશ્લેષણ, આંતર-પક્ષીય અને આંતર-રેખા સંબંધો
- સહાયક ક્રમના સિદ્ધાંતો

યુનિટ ૩

- વિષય સૂચિ: અર્થ, જરૂરિયાત, હેતુ અને ધ્યેય
- વિવિધ પ્રકારની વિષય યાદી
- મૂળાક્ષર યાદીઓની સમસ્યાઓ
- વિષય શીર્ષકો અને તેમની લાક્ષણિકતાઓની પ્રમાણિત યાદીઓ LCSH અને SLSH

યુનિટ ૪

- વેબ આધારિત કેટલોગ
- કેટલોગ એન્ટ્રીઓ બંધ કરવાના નિયમો
- સૂચિનું માનકીકરણ: જરૂરિયાત, હેતુ
- ગ્રંથસૂચિ વર્ણનના ધોરણો : MARC, MARC-21, CCF, ISBD, OPAC
- કેટલોગિંગ પર આઇટીનો પ્રભાવ - કેટલોગિંગમાં ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ
- કેટલોગિંગમાં વલણો

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	2	3	2	2	2	1	1	2	1	2	1.92	---	---	---	---
CO-2	3	2	2	3	2	2	3	1	1	2	2	3	2.17	---	---	---	---
CO-3	3	2	2	3	2	3	3	1	2	2	2	3	2.33	---	---	---	---
CO-4	2	2	2	3	2	3	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
Avg	2.75	2	2	3	2	2.5	2.75	1	1.5	2	1.75	2.75		---	---	---	---

૩ = મજબૂત યોગદાન, ૨ = મધ્યમ યોગદાન, ૧ = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ ચર્ચા, ગેસ્ટ લેક્ચરર્સ, વર્કશોપ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Kumar, P. S. G. (2003). Knowledge Organization Information processing & Retrieval. Delhi: B. R. Publishing Corporation.
2	Ranganathan, S. R. (1989). Prolegomena to library Classification. New Delhi : UBSPD.
3	Kumar, Girja and Kumar, Krishna. (1986). Theory of Cataloguing. New Delhi :Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
4	Kumar, Krishan. (1983). Cataloging. New Delhi: Har Publications.
5	Needham, C. D. (1971). Organisation Knowledge in Library. London :Deutsh.
6	Ranganathan, S. R. (1964). Classified catalogue Code.
7	Tripathi, S. M. (1998). Fundamental of Library Classification. Agra : Y. K. Publication.

8	Patel, Jashu, & Kumar, Krishan. (2001). <i>Cataloguing: Theory and Practice</i> . New Delhi: New Age International.
9	Ranganathan, S. R. (1950). <i>Heading and Canons: Comparative Study</i> . Madras: Madras Library Association.
10	Ranganathan, S. R. (1950). <i>Heading and Canons: Comparative Study</i> . Madras: Madras Library Association.
11	Shukla, R. K. (2002). <i>Cataloguing Practice: AACR2 and MARC 21 Format</i> . New Delhi: Shree Publishers
12	Satija, M. P. (2004). <i>Classification and Cataloguing</i> . New Delhi: EssEss Publications.
13	Broughton, V. (2004). <i>Essential Classification</i> . London: Facet Publishing.
14	Cleveland, D. B., & Cleveland, A. D. (2001). <i>Introduction to Indexing and Abstracting</i> . Englewood, CO: Libraries Unlimited.
15	Ghosh, S. B., & Das, A. K. (2003). <i>Information Organisation and Retrieval</i> . New Delhi: EssEss Publications.
16	Marcella, R., & Newton, R. (1994). <i>A New Manual of Classification</i> . London: Library Association Publishing.
17	Higgins, S. E. (1991). <i>Organization of Knowledge</i> . New Delhi: Concept Publishing Company.
18	Kumbhar, R. (2011). <i>Library Classification Trends in the 21st Century</i> . Oxford: Chandos Publishing.
19	Lancaster, F. W. (2003). <i>Indexing and Abstracting in Theory and Practice</i> (3rd ed.). Champaign, IL: University of Illinois.
20	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Cataloguing Practice</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
21	ધ્યાનીપુષ્પા. (1999). પુસ્તકાલયવર્ગીકરણ. ન્યુદિલ્હી : એસ. એસ. પબ્લિકેશન .
22	સૂદ, એસ. પી. (2002). ક્રિયાત્મકસૂચીકરણ : ભોપાલ : મધ્યપ્રદેશહિંદીગ્રંથઅકાદમી
23	કાનડિયા, પ્રયતકરકે. (2009). જ્ઞાનસંગઠન, માહિતીપ્રક્રિયાઅનેપુનઃપ્રાપ્તિવર્ગીકરણ. અમદાવાદ : પાર્શ્વપબ્લિકેશન

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

24	કાનડિયા, પ્રયત્નકરકે. (2018). જ્ઞાનપ્રક્રિયા :સૂચિકરણ. અમદાવાદ : ગર્ગપબ્લિકેશન.
25	બરોડિયા, નવીન (1991). જ્ઞાનવિશ્વ, ઉદ્ભવઅનેવિકાસ. અમદાવાદ : પાર્શ્વપ્રકાશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://epgp.inflibnet.ac.in/
2	https://nptel.ac.in/
3	https://www.loc.gov/aba/
4	https://www.oclc.org/en/cataloging.html
5	https://www.oclc.org/dewey.html
6	https://ndl.iitkgp.ac.in/ – National Digital Library of India
7	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET: Information and Library Network Centre
8	https://lislinks.com/ – LIS Links: Library and Information Science Portal
9	https://www.ifla.org/ – IFLA: Classification and Indexing Section
10	https://www.dublincore.org/ – Dublin Core Metadata Initiative

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 2

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449010	ગ્રંથાલય વર્ગીકરણ અને સૂચિકરણ પ્રાયોગિક-2	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (0) – પ્રાયોગિક(120)	શિક્ષણ કલાકો : 120

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: DDC નો ઉપયોગ કરીને દસ્તાવેજોને મૂળ, સંયુક્ત અને જટિલ વિષયવસ્તુ સાથે વર્ગીકૃત કરો.
 CO2: સચોટ વર્ગીકરણ માટે DDC કોષ્ટકો 4, 5, 6 અને 7 નો અસરકારક રીતે ઉપયોગ કરો.
 CO3: AACR-2 ધોરણોનો ઉપયોગ કરીને શ્રેણીબદ્ધ પ્રકાશનો અને બિન-ટેક્સ્ટ સામગ્રીની સૂચિ બનાવો.
 CO4: ઇલેક્ટ્રોનિક સ્ત્રોતો માટે સૂચિબદ્ધ કરવાના નિયમો લાગુ કરો અને તેમની ચોક્કસ જરૂરિયાતોને સમજો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ ૧

- પુસ્તકાલય વર્ગીકરણ પ્રાયોગિક -૨ (એકમ ૧ અને ૨)
- વર્ગીકરણ તકનીકો
- સામાન્ય (મૂળ) વિષયવસ્તુ ધરાવતા દસ્તાવેજોનું વર્ગીકરણ
- સંયુક્ત વિષયવસ્તુ ધરાવતા દસ્તાવેજોનું વર્ગીકરણ જટિલ વિષયવસ્તુ ધરાવતા દસ્તાવેજોનું વર્ગીકરણ

યુનિટ ૨

- અદ્યતન DDC કોષ્ટકો
- કોષ્ટક-૪ (વ્યક્તિગત ભાષાઓનું પેટાવિભાગ) નો ઉપયોગ
- કોષ્ટક-૫ (જાતિય, વંશીય, રાષ્ટ્રીય જૂથો) નો ઉપયોગ
- ડીડીસીમાં કોષ્ટક-૬ (ભાષાઓ) અને કોષ્ટક-૭ (વ્યક્તિઓ) નો ઉપયોગ
- સૂચિબદ્ધ વ્યવહારિકતા-૨ (યુનિટ ૩ અને ૪)

યુનિટ ૩

- ગ્રંથસૂચિ સામગ્રીનું સૂચિકરણ
- સીરીયલ પ્રકાશનો
- નકશા, ચાર્ટ, એટલાસ
- ચિત્રો
- છાપેલ સંગીત

યુનિટ ૪

- બિન-ટેક્સ્ટ્યુઅલ સામગ્રીની સૂચિબદ્ધ કરવી
- ફોનેટિક્સ
- રેખાંકનો, ફિલ્મો અને ફિલ્મો
- માઇક્રોફોર્મ્સ
- ઇલેક્ટ્રોનિક સ્ત્રોતો
- મૂલ્યાંકન
- ઓનલાઇન કોપી કેટલોગિંગ

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	2	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.83	---	---	---	---
CO-2	3	2	2	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.83	---	---	---	---
CO-3	3	2	2	3	2	2	3	1	1	2	2	3	2.17	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	3	2	3	3	1	1	2	2	3	2.25	---	---	---	---
Avg	3	2	2	3	1.5	2.25	2.5	1	1	2	1.5	2.5		---	---	---	---

૩ = મજબૂત યોગદાન, ૨ = મધ્યમ યોગદાન, ૧ = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Anglo American Cataloging Rules-II.
2	Association, A. L., & Association, C. L. (1998). <i>Anglo American Cataloging Rules AACR2-rev. ALA.</i>
3	Bhavsar, Kirit.(1997). DDC-19
4	DDC Volumes (19th Edition)
5	Gorman, Paul. W., Michael; Winkler. (1988). <i>Anglo-american cataloging rules</i> (2nd ed). LibraryAsociation Pub.
6	Janakiraman, C. (2011). <i>Library cataloging and multimedia library</i> . Pacific Books International.
7	Pandey, D. (2013). <i>Modern perspectives in Anglo—American cataloging rules: A comparative study</i> (1st ed). Anmol Publication.

8	Ranganathan, S. R., Bhattacharyya, G. (1974). <i>Cataloguing Practice</i> . India: Asia Publishing House.
9	Sears, M. E., Frick, B. M., & Westby, B. M. (1994). <i>Sears List of Subject Headings</i> . H.W. Wilson Company.
10	Shweta. (2011). <i>Cataloging digital data information in cyber age</i> . Swastik Publications.
11	Singh, R. S. (2008). <i>Encyclopaedia of Anglo-American cataloguing rules vol-1&2 : A comparative study</i> . Anmol Publication
12	Foskett, A. C. (1996). <i>Subject Approach to Information</i> (5th ed.). London: Library Association Publishing
13	Chan, L. M. (2007). <i>Cataloging and Classification: An Introduction</i> (3rd ed.). Lanham, MD: Scarecrow Press.
14	Broughton, V. (2004). <i>Essential Classification</i> . London: Facet Publishing.
15	Gorman, M., & Winkler, P. (1988). <i>Anglo-American Cataloguing Rules (AACR2)</i> . Chicago: ALA.
16	Raju, A. A. N. (1995). <i>Theory of Knowledge Classification</i> . New Delhi: EssEss Publications.
17	Rowley, J., & Hartley, R. (2008). <i>Organizing Knowledge: An Introduction to Managing Access to Information</i> . Aldershot: Ashgate.
18	Marcella, R., & Newton, R. (1994). <i>A New Manual of Classification</i> . London: Library Association Publishing.
19	Wynar, B. S. (1985). <i>Introduction to Cataloging and Classification</i> . Littleton, CO: Libraries Unlimited.
20	અગ્રવાલ, એસ. (2000). <i>ગ્રંથાલય સુચિકરણ એક અધ્યયન: કૅટલોગિંગ પ્રક્રિયા (7વાં સંસ્કરણ)</i> . હિંદી ગ્રંથ અકાદમી.
21	શર્મા, એચ., પ્રહલાદ; શર્મા. (2002). <i>પુસ્તકાલય સુચિકરણ (લાઇબ્રેરી કૅટલોગિંગ): કૅટલોગિંગ પ્રક્રિયા, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન</i> .
22	શર્મા, મહેન્દ્ર એન. (2004). <i>પુસ્તકાલય સુચિકરણ (દૂસરા સંસ્કરણ)</i> , પંચશીલ પ્રકાશન.

23	સિંહ, એ.કે. (2011). પુસ્તકાલય સુચિકરણ, અર્જુન પબ્લિશિંગ હાઉસ।
24	સુમન, એ.કે. (2011બી). પુસ્તકાલય વર્ગીકરણ એવં સુચિકરણ: સિદ્ધાંત એવં પ્રયોગ, જ્ઞાન પ્રકાશન.
25	સૂદ, એસ.પી. (2002). ક્રિયાત્મક સુચિકરણ એસીઆર-2: કૈટલોગિંગ પ્રક્રિયા, રાધા પ્રકાશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://www.isibang.ac.in
2	https://www.udcc.org/
3	https://id.loc.gov/authorities/subjects.html
4	https://www.loc.gov/marc/bibliographic/
5	https://www.worldcat.org
6	https://www.oclc.org/en/dewey/resources.html
7	https://marcedit.reeset.net/
8	https://classify.oclc.org/classify2/
9	https://epgp.inflibnet.ac.in/
10	https://www.ifla.org/

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 3

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449011	માહિતી અને પ્રત્યાયન	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60
અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)		

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: આધુનિક સમાજમાં માહિતીની મુખ્ય ભૂમિકા અને તેના પરિવર્તનશીલ પ્રભાવને સમજો.
 CO2: વિવિધ ક્ષેત્રો અને સામાજિક કાર્યો માટે ચોક્કસ માહિતીની જરૂરિયાતોને સમજો.
 CO3: માહિતી અને જ્ઞાન પ્રણાલીઓના અર્થશાસ્ત્ર અને સંચાલનનું વિશ્લેષણ કરો.
 CO4: સમાજમાં વિવિધ માહિતી સ્ત્રોતોની લાક્ષણિકતાઓ અને અસરોનું મૂલ્યાંકન કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ ૧

1. માહિતી: લાક્ષણિકતાઓ, પ્રકૃતિ, મૂલ્ય અને ઉપયોગો
2. ડેટા, માહિતી અને જ્ઞાન વચ્ચેનો તફાવત
3. પ્રત્યાયન: ઉત્પાદન, ટ્રાન્સમિશન રૂટ્સ, પેટર્ન અને અવરોધો
4. વૈજ્ઞાનિક સંચારમાં વલણો
5. માહિતી વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા, કાર્યક્ષેત્ર અને હેતુઓ
6. એક વિચારધારા તરીકે માહિતી વિજ્ઞાન
7. માહિતી વિજ્ઞાનનો અન્ય વિષયો સાથેનો સંબંધ

યુનિટ ૨

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

1. માહિતી સમાજ: ઉત્પત્તિ, લાક્ષણિકતાઓ, સૂચકાંકો
2. પુસ્તકાલયો અને માહિતી કેન્દ્રોની ભૂમિકા
3. બૌદ્ધિક સંપદા કાયદો, માહિતી અધિકાર કાયદો, પ્રકાશન નિયંત્રણ
4. ડેટા સુરક્ષા અને પ્રામાણિક ઉપયોગ
5. માહિતી અધિકાર નીતિઓ, વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી, શિક્ષણ
6. રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કાર્યક્રમો અને નીતિઓ (NAPLIS, UAP, UBC)

યુનિટ ૩

1. નાણાકીય ચીજવસ્તુ તરીકે માહિતી
2. માહિતી ઉદ્યોગ: નિર્માતાઓ, સમર્થકો, મધ્યસ્થી
3. માહિતીનું માર્કેટિંગ
4. જ્ઞાન વ્યવસ્થાપન: વ્યાખ્યા, જરૂરિયાત, અમલીકરણ
5. માહિતી વિરુદ્ધ જ્ઞાન વ્યવસ્થાપન
6. વ્યાવસાયિક સંસ્થાઓ: ઉદ્દેશ્યો, કાર્યો, સેવાઓ (IASLIC, ILA, IATLIS, ગુજરાત પુસ્તકાલય સેવા સંગઠન)

યુનિટ ૪

1. ઇન્ફોર્મેટિક્સનો ખ્યાલ અને વ્યાખ્યા
2. અવતરણ વિશ્લેષણ અને ગ્રંથસૂચિ જોડાણ
3. લિબ્રામેટ્રી અને બિબ્લિઓમેટ્રિક્સ: ખ્યાલો, ક્ષેત્રો, ઉપયોગિતા
4. ગ્રંથસૂચિના નિયમો: બ્રેડ ફોર્ડ, લોટકા, ઝિપચેફ

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1.75	---	---	---	---
CO-2	3	3	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	---	---	---	---
CO-3	2	2	2	2	2	3	3	1	1	2	2	3	2.08	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1.92	---	---	---	---
Avg	2.75	2.5	2	2	1.75	2.25	2	1	1	2	1.75	2.25		---	---	---	---

૩ = મજબૂત યોગદાન, ૨ = મધ્યમ યોગદાન, ૧ = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેસન
	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

40 ગુણ	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1.	Acherton, P. (1977). A Handbook to Information Systems and Services, Paris : UNESCO
2	Babu, D. (1994). Information generation and Library Use by University Teacher. New Delhi: Gyan Publication
3	Baman. P. (1993). Studies on information System and services and programme in India and abroad. New Delhi: Ajanta Publication.
4	Chandran, D. (2006). Aligning knowledge Management with business strategy: ICDL.
5	Khanna, J. K. (1966). Handbook of library information systems & services. New Delhi: Beacon Books
6	Kumar, P.S.G. (2004). Information and Communication. New Delhi: B.R. Publishing Corporation.
7	Rawlison, J. (1981). Pathways for communication. London: Grower.
8	Dhawan, S. M. (2001). <i>Information Communication Technology and Libraries</i> . New Delhi: EssEss Publications.
9	Lancaster, F. W. (1993). <i>Social Aspects of Information Science</i> . Arlington, VA: Information Resources Press.
10	Kawatra, P. S. (2000). <i>Textbook of Information and Communication</i> . New Delhi: EssEss Publications.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

11	Gorman, G. E., & Clayton, P. R. (2005). <i>Information and Knowledge Management</i> . London: Facet Publishing.
12	Bopp, R. E., & Smith, L. C. (2011). <i>Reference and Information Services: An Introduction</i> . Santa Barbara, CA: Libraries Unlimited.
13	Debons, A., Horne, E., & Cronenweth, S. (1988). <i>Information Science: An Integrated View</i> . Boston: G. K. Hall.
15	Feather, J., & Sturges, P. (2003). <i>International Encyclopedia of Information and Library Science</i> . London: Routledge.
16	Neelameghan, A., & Prasad, K. N. (1995). <i>Information Systems, Management and Retrieval</i> . Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
17	Rowley, J. (1998). <i>The Basics of Information Systems</i> . London: Facet Publishing.
18	Line, M. B. (1990). <i>Academic Library Communication and Research Support</i> . London: Library Association.
19	Horton, F. W. (2006). <i>Information Literacy and Lifelong Learning</i> . Paris: UNESCO.
20	Meadows, A. J. (1998). <i>Communicating Research</i> . San Diego: Academic Press.
21	Wilson, T. D. (1981). <i>On User Studies and Information Needs</i> . Sheffield: University of Sheffield.
22	Belkin, N. J., & Robertson, S. E. (1976). <i>Information Science and Communication Theory</i> . London: Butterworths.
23	Rao, I. K. R. (2001). <i>Information and Communication Technologies in Libraries</i> . New Delhi: EssEss Publications.
24	Singh, S. P. (2004). <i>Information Communication and Society</i> . New Delhi: EssEss Publications
25	Ranganathan, S. R. (1963). <i>Communication of Specialised Information</i> . Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://epgp.inflibnet.ac.in/
2	https://nptel.ac.in/
3	https://en.unesco.org/themes/communication-and-information

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

4	https://ndl.iitkgp.ac.in/
5	https://www.ala.org/
6	https://www.inflibnet.ac.in/ – INFLIBNET: Information and Library Network Centre
7	https://www.ifla.org/ – IFLA: Information and Communication Section
8	https://eric.ed.gov/ – ERIC: Information and Communication in Education
9	https://www.ala.org/ – ALA: Information Policy & Communication Tools
10	https://lislinks.com/ – LIS Links: Library and Information Science Community

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 3

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449012	ઓટોમેશન અને નેટવર્કિંગ	
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO1: લાઇબ્રેરી ઓટોમેશનના પાસાઓ, ફાયદા અને જરૂરિયાતને સમજો.

CO2: પુસ્તકાલય કામગીરી માટે કમ્પ્યુટર્સ, નેટવર્ક્સ અને સંચાર તકનીકોનો ઉપયોગ કરવામાં કુશળતા વિકસાવો.

CO3: પુસ્તકાલય સેવાઓ અને સંચાલનમાં ઇન્ટરનેટ અને AI સાધનોનો અસરકારક રીતે ઉપયોગ કરો

CO4: લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેર અને વેબ-આધારિત લાઇબ્રેરી સિસ્ટમ્સનું સંચાલન અને સંચાલન કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ-૧

- 1.1 લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન - વ્યાખ્યાની જરૂરિયાત, હેતુ અને લાભ
- 1.2 ઓટોમેશન પ્લાનિંગ: ઓટોમેશન તરફના પગલાં: મૂળભૂત ટેકનોલોજી યોજના વિકસાવવા
- 1.3 ધ્યેય અને ધ્યેય ઓળખવા માટે, હાલની પુસ્તકાલય સેવાઓ અને ટેકનોલોજીની શક્યતાઓનું વર્ણન કરવા માટે
- 1.4 અભ્યાસ, જરૂરિયાત અને પ્રાથમિકતાનું મૂલ્યાંકન, વ્યૂહરચના ઘડવી, હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેરની પસંદગી અને અમલીકરણ.
- 1.5 લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેર પેકેજો: અભ્યાસ અને માળખું વહીવટ, નોંધણી પદ્ધતિઓ, સામયિકોની ગોઠવણી અને પ્રદર્શન.

યુનિટ ૨

- 2.1 ગ્રંથસૂચિ, સૂચિકરણ, ઇન્વેન્ટરી ઉપયોગ (OPAC), ગ્રંથસૂચિ અને સામયિક નિયંત્રણ માટે, પ્રોફાઇલિંગ અને સ્વચાલિત પદ્ધતિઓનો વિકાસ
- 2.2 બારકોડ ટેકનોલોજીનો અર્થ, જરૂરિયાતો અને ફાયદા, બારકોડના પ્રકારો, Dumb/સામાન્ય બારકોડ અને સ્માર્ટ બારકોડ તેમનો ઉપયોગ

યુનિટ ૩

- 3.1 નેટવર્કિંગ: ખ્યાલ, જરૂરિયાત અને લાભ નેટવર્કના મૂળભૂત ઘટકો
- 3.2 નેટવર્ક ટોપોલોજી - સ્ટાર, રિંગ, બસ અને ટ્રી
- 3.3 વાયરલેસ નેટવર્કિંગ
- 3.4 નેટવર્કના પ્રકારો - LAN, MAN અને WAN
- 3.5 લોકલ એરિયા નેટવર્ક - પ્રકારો અને ટેકનોલોજીઓ
- 3.6 નેટવર્ક્સ: જનરલ અને બિલીયોગ્રાફિક
- 3.7 સામાન્ય - ERNET, NICNET, INFONET
- 3.8 લાઇબ્રેરી નેટવર્ક : OCLC, BLAISE, JANET, INFLIBNET હેતુઓ, કામગીરી, સેવાઓ અને પ્રવૃત્તિઓ

યુનિટ ૪

- 4.1 ઇન્ટરનેટ: ખ્યાલો, સુવિધાઓ, સેવાઓ
- 4.2 સર્ચ એન્જિન - ખ્યાલ પ્રકારો - સર્ચ એન્જિન અને મેટા સર્ચ એન્જિનના ઉપયોગો અને લાભો
- 4.3 ઇન્ટરનેટ સેવા: વેબ બ્રાઉઝર્સ - હેતુ. વિવિધ બ્રાઉઝર્સથી ઉપલબ્ધ કામગીરી, સુવિધાઓ
- 4.4 ઇન્ટરનેટ સુરક્ષા
- 4.5 ઇન્ટરનેટ સંદર્ભ સ્ત્રોત: ઓળખ, લોગિન
- 4.6 સંદર્ભ સેવા પૂરી પાડવા માટે ગ્રંથપાલો માટે ઉપયોગી વિવિધ સ્ત્રોતો.
- 4.7 ઇન્ટરનેટ માહિતી સ્ત્રોતનું મૂલ્યાંકન - જરૂરિયાત, પદ્ધતિઓ
- 4.8 કૃત્રિમ બુદ્ધિ (AI) - વિશેષ પદ્ધતિઓ/જ્ઞાન-આધારિત પદ્ધતિઓનો ખ્યાલ અને ઉપયોગ અને પુસ્તકાલયો અને માહિતી વિજ્ઞાન કેન્દ્રોમાં તેનો ઉપયોગ.
- 4.9 વેબ: વેબ માટે ખ્યાલ, ઉપયોગિતા નિર્માણ
- 4.10 વેબ ડિઝાઇન - પદ્ધતિ, પગલાં

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1.75	---	---	---	---
CO-2	3	3	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	---	---	---	---
CO-3	2	2	2	2	2	3	3	1	1	2	2	3	2.08	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1.92	---	---	---	---
Avg	2.75	2.5	2	2	1.75	2.25	2	1	1	2	1.75	2.25		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

COs	Exam Component
-----	----------------

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

સતત વ્યાપક		ગુણ	વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
મૂલ્યાંકન 40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Rao, Ravichandra (1990). Library Automation. New Delhi : Wiley Eastern.
2	Block, C. (2017). Managing library technology: A LITA guide. Rowman & Littlefield.
3	Block, C., & Matthews, J. R. (2019). Library Information Systems (2nd ed.).
4	Burke, J. (2020). Neal-Schuman library technology companion: A basic guide for library staff (Sixth edition).
5	Cohen, L. B. (2007). Library 2.0: Initiatives in academic libraries. Association of college & research libraries.
6	Hennig, N. (2014). Apps for librarians: Using the best mobile technology to educate, create, and engage. Libraries Unlimited.
7	Manglik, R., Experts, E. G. P., & Community, E. G. (2024). Library Automation. EduGorilla Publication.
8	Masenya, T. (Ed.). (2022). Innovative technologies for enhancing knowledge access in academic libraries. IGI Global, Information Science Reference
9	Mishra, V. K. (2016a). Basics of library automation, Koha library management software and data migration: Challenges with case studies. Ess Ess Publications.
10	Mishra, V. K. (2016b). Basics of library automation, Koha library management software and data migration: Challenges with case studies. Ess Ess Publications.
11	Primary Research Group (Ed.). (2014). Library use of QR codes. Primary Research Group
12	RFID in libraries: A step toward interoperability. (2012). ALA TechSource.

13	Sonone, A. S. (2023). Use of LMS In Library Automation. Shashwat Publication.
14	Wolf, C. (2010). Basic Library Skills, 5th ed. McFarland, Incorporated, Publishers.
15	લાલ, સી. (2004). ગ્રંથાલયવસ્તુસૂચનાવિજ્ઞાનઅધ્યયનમાલા, નईદિલ્હી, एस.एस. પબ્લિકેશન।
16	અંકુયા, બાબુલાલ. (2016). પુસ્તકાલયવિજ્ઞાન, અમદાવાદ : પાર્શ્વપ્રકાશન.
17	અકબરી, અતુલ. (2004). માહિતીટેકનોલોજી. અમદાવાદ : પાર્શ્વપ્રકાશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://www.inflibnet.ac.in
2	https://delnet.in
3	https://ndl.iitkgp.ac.in
4	https://www.oclc.org
5	https://librarytechnology.org

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 3		
પેપર કોડ 256010449013	વિષયનું નામ સંશોધન પદ્ધતિ	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: શિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60
અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)		
<p>પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:</p> <p>CO1: લાઇબ્રેરી ઓટોમેશનના પાસાઓ, ફાયદા અને જરૂરિયાતને સમજો.</p> <p>CO2: પુસ્તકાલય કામગીરી માટે કમ્પ્યુટર્સ, નેટવર્ક્સ અને સંચાર તકનીકોનો ઉપયોગ કરવામાં કુશળતા વિકસાવો.</p> <p>CO3: પુસ્તકાલય સેવાઓ અને સંચાલનમાં ઇન્ટરનેટ અને AI સાધનોનો અસરકારક રીતે ઉપયોગ કરો</p> <p>CO4: લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેર અને વેબ-આધારિત લાઇબ્રેરી સિસ્ટમ્સનું સંચાલન અને સંચાલન કરો.</p>		

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ
<p>યુનિટ ૧</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 સંશોધનની વિભાવનાનો અર્થ, આવશ્યકતા અને સંશોધન પ્રક્રિયા 1.2 સંશોધનના પ્રકારો - જેમાં મૂળભૂત અને વ્યવહારુ, આંતર-શાખાકીય અને 1.3 ભારતમાં ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં બહુ-શાખાકીય અભિગમ, સંશોધન. 1.4 સંશોધન ના પ્રકારો 1.5 સમસ્યાની ઓળખ અને નિરાકરણ 1.6 ખ્યાલ અથવા ખ્યાલ - અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ, સ્ત્રોત 1.7 સંશોધન દરખાસ્તની રૂપરેખા બનાવો 1.8 સંશોધનના નૈતિક ખ્યાલો 1.9 સાહિત્ય શોધ - મુદ્રિત, અમુદ્રિત અને ઇલેક્ટ્રોનિક સ્ત્રોતો
<p>યુનિટ ૨</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 સંશોધનની વૈજ્ઞાનિક, ઐતિહાસિક અને વર્ણનાત્મક પદ્ધતિઓ 2.2 સર્વે પદ્ધતિ અને વ્યક્તિગત અભ્યાસ પદ્ધતિ 2.3 પ્રાયોગિક પદ્ધતિ અને ડેલ્ફી પદ્ધતિ
<p>યુનિટ ૩</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1 પ્રશ્નાવલી, સમયપત્રક, ઇન્ટરવ્યૂ અને નિરીક્ષણ તકનીકો 3.2 માપાંકન અને ઓળખ 3.3 પુસ્તકાલય દસ્તાવેજો નોંધો અને અહેવાલો 3.4 સૂચનાત્મક તકનીકો
<p>યુનિટ ૪</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1 વર્ણનાત્મક આંકડા, મધ્યવર્તી સ્થિતિનું માપ, મધ્યક, મધ્યક અને બહુવચન 4.2 ટબ્યુલરાઇઝેશન અને સામાન્યીકરણ 4.3 પ્રસરણ: ભટકવું અને સહ-અવમૂલ્યન અને સહસંબંધ 4.4 ટકાવારી વિચલન 4.5 ડેટાનું ગ્રાફિકલ પ્રતિનિધિત્વ - કોલમ ગ્રાફ, પાઇ ગ્રાફ

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

4.6 સંશોધન અહેવાલનું માળખું અને સામગ્રી

4.7 સંશોધન અહેવાલો માટેની માર્ગદર્શિકા

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	2	2	2	2	1	1	1	2	1	2	1.83	---	---	---	---
CO-2	3	3	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	---	---	---	---
CO-3	3	3	2	3	2	3	2	1	1	2	2	3	2.25	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	3	2	3	2	1	1	2	2	3	2.17	---	---	---	---
Avg	3	2.75	2	2.5	2	2.5	1.75	1	1	2	1.75	2.5		---	---	---	---

૩ = મજબૂત યોગદાન, ૨ = મધ્યમ યોગદાન, ૧ = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેસન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
CO-4	15				

સંદર્ભો

1	Koli, L. N. (2006). Research Methodology. Agra : Y. K. publisher.
2	Cragan, Leonard. (2008). Doing Social Research. Lanham : Rowman.

3	Kumar P. S. G. (2004). <i>Research Methods and Statistical Techniques</i> . Delhi : B. R. publishing Corporation.
4	Krishan Kumar. (2008). <i>Research Methods in Library and Information Science</i> . New Delhi: Har-Anand Publications.
5	Kothari, C. R. (2004). <i>Research Methodology: Methods and Techniques</i> . New Delhi: New Age International
6	Powell, R. R. (1997). <i>Basic Research Methods for Librarians</i> (3rd ed.). Greenwich, CT: Ablex Publishing.
7	Busha, C. H., & Harter, S. P. (1980). <i>Research Methods in Librarianship: Techniques and Interpretation</i> . New York: Academic Press.
8	Gaur, R. R., & Gaur, S. (2006). <i>Research Methodology for Library Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
9	Ravichandra Rao, I. K. (1992). <i>Quantitative Methods for Library and Information Science</i> . New Delhi: Wiley Eastern.
10	Sharma, J. S. (2006). <i>Research in Library and Information Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
11	Santhosh Kumar, A. (2015). <i>Research Methods in Library and Information Science</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.
12	Das, A. K. (2011). <i>Research Methods in Library and Information Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
13	Satija, M. P. (2010). <i>Research in Library and Information Science: An Overview</i> . New Delhi: EssEss Publications.
14	Glazier, J. D., & Powell, R. R. (1992). <i>Qualitative Research in Information Management</i> . Englewood, CO: Libraries Unlimited.
15	Devendra, C. (2003). <i>Research Methodology: Methods and Techniques</i> . Mumbai: Himalaya Publishing House.
16	Rajesh, C. (2008). <i>Research Methodology in Library Science</i> . New Delhi: Shree Publishers.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

17	Vyas, S. D., & Patel, S. K. (2009). <i>Research in Library and Information Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
18	Majumdar, P. K. (2005). <i>Research Methods in Social Science</i> . New Delhi: Viva Books.
19	Ghosh, B. N. (1982). <i>Scientific Method and Social Research</i> . New Delhi: Sterling Publishers.
20	Goode, W. J., & Hatt, P. K. (2006). <i>Methods in Social Research</i> . New Delhi: Surjeet Publications.
21	Vir, H. S. (2006). <i>Research Methods: A Theoretical Approach</i> . New Delhi: Alfa Publications.
22	Bajpai, S. R. (2010). <i>Methods of Social Survey and Research</i> . Kanpur: KitabGhar.
23	Gupta, S. (2002). <i>Research Methodology and Statistical Techniques</i> . New Delhi: Deep & Deep Publications.
24	Krishnaswami, O. R., & Ranganatham, M. (2011). <i>Methodology of Research in Social Sciences</i> . Mumbai: Himalaya Publishing House.
25	કાનડિયા, પ્રયત્નકરકે. (2018), સંશોધન અને ગ્રંથાલય. અમદાવાદ : ગર્ગપબ્લિકેશન.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://epgp.inflibnet.ac.in/
2	https://epgp.inflibnet.ac.in/
3	https://nptel.ac.in/
4	https://shodhganga.inflibnet.ac.in/
5	https://link.springer.com/ , https://www.emerald.com/
6	https://icssr.org/
7	https://www.inflibnet.ac.in/
8	https://eric.ed.gov/
9	https://lislinks.com/
10	https://researchgate.net/

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

પેપર કોડ 256010449014	વિષયનું નામ ગ્રંથાલય અને માહિતી કેન્દ્રોનું સંચાલન	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: આધુનિક પુસ્તકાલય વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓના સિદ્ધાંતો અને કાર્યોને સમજો.
 CO2: પુસ્તકાલયો અને માહિતી કેન્દ્રોના આયોજન અને સંચાલનમાં પાયાના સંચાલન કૌશલ્યોનો ઉપયોગ કરો.
 CO3: પુસ્તકાલય કામગીરીને કાર્યક્ષમ અને અસરકારક રીતે સંચાલિત કરવાની ક્ષમતાઓનું પ્રદર્શન કરો.
 CO4: પુસ્તકાલય અને માહિતી કેન્દ્રના વાતાવરણને લગતા નેતૃત્વ અને નિર્ણય લેવાની કુશળતાનો વિકાસ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ ૧

- 1.1 ગ્રંથાલય વ્યવસ્થાપન: ખ્યાલ, વ્યાખ્યા, પ્રકૃતિ, હેતુ
- 1.2 મેનેજમેન્ટ વિચારધારાઓ
- 1.3 વ્યવસ્થાપનની શૈલી અને અભિગમ
- 1.4 પુસ્તકાલયોમાં વ્યવસ્થાપન કાર્યો અને તેમનો ઉપયોગ
- 1.5 આયોજન: ખ્યાલ, જરૂરિયાત અને હેતુ
- 1.6 આયોજનના સિદ્ધાંતો: પગલાં, ઘટકો અને આયોજનના પ્રકારો
- 1.7 ઉદ્દેશ્યોનું સંચાલન

યુનિટ ૨

- 2.1 ગ્રંથાલય વ્યવસ્થાપન અભિગમ: ગ્રંથાલય વ્યવસ્થા અને તેની ઉપસિસ્ટમ્સ
- 2.2 પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ: PERT (કાર્યક્રમ મૂલ્યાંકન અને સમીક્ષા તકનીક), CPM (ક્રિટિકલ પાથ પદ્ધતિ)
- 2.3 રીએન્જિનિયરિંગ
- 2.4 માહિતી મૂલ્યાંકન માટે SWOT (તાકાત, નબળાઈ, તક, ખતરો) પદ્ધતિઓ

યુનિટ ૩

- 3.1 ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપનમાં નિર્ણય લેવો: ખ્યાલો, સમસ્યાઓ, પ્રક્રિયાઓ
- 3.2 સહાયક વસ્તુઓ, માહિતી પ્રણાલી વ્યવસ્થાપન (MIS)
- 3.3 સંગઠનાત્મક માળખું
- 3.4 સત્તાનું વિભાજન: જવાબદારી અને જવાબદારી
- 3.5 સંગઠનાત્મક સંદેશાવ્યવહાર: ખ્યાલ અને સંચાલનમાં ભૂમિકા
- 3.6 ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન: પુસ્તકાલયોમાં ગુણવત્તા, ઘટકો, વિનિયોગનો ખ્યાલ
- 3.7 ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન ધોરણો: ISO 9001

યુનિટ ૪

- 4.1 માનવ સંસાધન - આયોજન, કર્મચારી નીતિઓ, કર્મચારી સંલગ્નતાના ધોરણો
- 4.2 ભરતીની પદ્ધતિ - પસંદગી, તાલીમ અને વિકાસ, આંતરવ્યક્તિત્વ સંબંધો
- 4.3 કાર્ય સંબંધો - દેખરેખ, નિયંત્રણ, નેતૃત્વ જૂથ પ્રેરણા અને કામગીરી મૂલ્યાંકન, વ્યવસ્થાપક ગુણો
- 4.4 પુસ્તકાલય નાણાકીય સંસાધન સંગ્રહ
- 4.5 બજેટ પદ્ધતિઓ - પીબીબીએસ અને શૂન્ય-આધારિત, બજેટ નિયંત્રણ

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

4.6 ખર્ચ હિસાબ - ખ્યાલ અને ઉપયોગ

4.7 પુસ્તકો, સામયિકો અને ડિજિટલ સામગ્રી સહિત અન્ય સામગ્રીની પસંદગી, પ્રાપ્તિ, રક્ષણ અને જાળવણીના મુદ્દાઓ અને વ્યવસ્થાઓ

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2.5	---	---	---	---
CO-2	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	2.58	---	---	---	---
CO-3	3	3	3	3	2	2	3	2	2	3	3	3	2.67	---	---	---	---
CO-4	3	3	3	3	2	2	3	2	2	3	3	3	2.67	---	---	---	---
Avg	3	3	3	3	2	2	2.75	2	2	2.5	3	3		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	<ul style="list-style-type: none"> વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
CO-4	15				

સંદર્ભો

1 Mittal, R. L. (1964). Library administration, theory and Practice. Delhi : Metro Polition.

2	Mukherjee S. K. &Sengupta B. (1972). Library Organization and Library administration.
3	Rangnathan, S. R. (2007). Library administration. New Delhi :EssEss. Publication.
4	Shama and Singh. (2005). Library administration. New Delhi : Atlantic Publishers and Distri.
5	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Foundation of Library and Information Science</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
6	Ranganathan, S. R. (1989). <i>Library Administration</i> . Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
7	Mahapatra, B. (2007). <i>Library Management: Principles and Practice</i> . Delhi: EssEss Publications.
8	Gupta, B. M. (2014). <i>Management of Library and Information Centers</i> . New Delhi: Deep & Deep Publications.
9	Das, A. K. (2010). <i>Library and Information Centre Management</i> . New Delhi: EssEss Publications
10	Sharma, J. S. (2005). <i>Library Management: Theory and Practice</i> . Delhi: Atlantic Publishers.
11	Kaul, H. K. (2002). <i>Library Organisation and Management</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
12	Ramesh Babu, B. (2011). <i>Library Management</i> . Delhi: EssEss Publications.
13	Chowdhury, G. G. (2007). <i>Management of Library and Information Centres</i> . London: Facet Publishing.
14	Sahu, S. K. (2007). <i>Library and Information Centre Management</i> . Delhi: EssEss Publications.
15	Verma, N. K. (2012). <i>Management of Library and Information Science</i> . New Delhi: Commonwealth Publishers.
16	Singh, B. P. (2014). <i>Principles of Library Management</i> . New Delhi: EssEss Publications.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

17	Khanna, J. K. (2010). <i>Fundamentals of Library Management</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.
18	Mukhopadhyay, M. (2012). <i>Management of Library and Information Services</i> . Kolkata: World Press.
19	Singh, R. K. (2013). <i>Library Management</i> . New Delhi: Mittal Publications.
20	અગ્રવાલ, શ્યામસુંદર.(1976). ગ્રંથાલયસંચાલનતથાપ્રશાસનઆગ્રા : શ્રીરામમેહરા ,
21	કુલશ્રેષ્ઠ, અજય. (1986). તુલનાત્મકપુસ્તકાલયધ્યક્ષતા ,જયપુર, રચનાપ્રકાશન.
22	સિંહ, રામશોભિતે, (1973). પુસ્તકાલયસંગઠનઅંવંપ્રશાસન, પટના, હિન્દીગ્રંથઅકાદમી.
23	લૈયા, છગનલાલ. (1977). ગ્રંથાલયવ્યવસ્થાઅનેસંચાલન, અમદાવાદ : સાહિત્યમુદ્રણાલય.
24	બારોટ, ચૂનીલાલ. (1972), ગ્રંથાલયવ્યવસ્થા (રંગનાથીવ્યવસ્થા) અમદાવાદ :ગુજરાતપુસ્તકાલયમંડળ
25	ચારણ, શિવદાનભાઈ. (1987). ગ્રંથાલયસંચાલન, અમદાવાદ : પાર્થપ્રકાશન
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://epgp.inflibnet.ac.in/
2	https://nptel.ac.in/
3	https://www.ifla.org/management-and-marketing
4	https://www.inflibnet.ac.in/
5	https://ndl.iitkgp.ac.in/
6	https://www.ala.org/tools/leadership
7	https://www.emerald.com/insight/topic/management-of-library-and-information-centres
8	https://researchgate.net/
9	https://doaj.org/
10	https://www.slideshare.net/ – SlideShare (Search: Library Management)

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 3		
પેપર કોડ 256010449015	વિષયનું નામ લાઇબ્રેરી ઇન્ટર્નશિપ	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: થિયરી (0) – પ્રાયોગિક(1 મહિનો)	શિક્ષણ કલાકો : 1 મહિનો

Course Outcomes (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO1: વાસ્તવિક દુનિયાની લાઇબ્રેરી સેટિંગ્સમાં LIS જ્ઞાનનો ઉપયોગ કરીને વ્યવહારુ અનુભવ મેળવો.

CO2: વિકાસના વિવિધ પાસાઓમાં પુસ્તકાલયોની સામાજિક ભૂમિકા અને યોગદાનને સમજો.

CO3: પરિભ્રમણ, સૂચિકરણ અને વપરાશકર્તા સેવાઓ સહિત નિયમિત પુસ્તકાલય કામગીરીને હેન્ડલ કરવાની ક્ષમતા દર્શાવો.

CO4: વ્યાવસાયિક વર્તન, વાતચીત કૌશલ્ય અને પુસ્તકાલય કાર્ય સંસ્કૃતિ અને ટીમવર્કથી પરિચિતતા વિકસાવો.

Mapping Matrix of POs, PSOs, and COs

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2.75	---	---	---	---
CO-2	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2.33	---	---	---	---
CO-3	3	2	3	3	2	2	3	3	2	3	2	3	2.58	---	---	---	---
CO-4	3	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3	3	2.75	---	---	---	---
Avg	3	2.5	2.75	2.75	2	2.25	2.5	3	2.25	2.75	2.5	3		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થામાં 30 દિવસ માટે પુસ્તકાલયનું કાર્ય.

સંદર્ભો

1	Aitchison, J. and Gilchrist A. (1972). The Thesaurus Construction: A Practical Manual. London: ASLIB
2	Austin, D. (1974). PRECIS: A manual of Concept analysis and subject Indexing. London: BNB
3	Borko, H. and Berinier, C.L. (1978). Indexing Concept and Method

4	Brown, A.G. (1982). <i>An Introduction to Subject Indexing</i> . 2V London: Clive Bingley
5	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Foundation of Library and Information Science</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
6	Mukherjee, A. K. (1996). <i>Reference Work and Its Techniques</i> . Calcutta: World Press
7	Ranganathan, S. R. (1989). <i>Library Administration</i> . Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
8	Mahapatra, B. (2007). <i>Library Management: Principles and Practice</i> . Delhi: EssEss Publications.
9	Kaul, H. K. (2002). <i>Library Organisation and Management</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
10	Khanna, J. K. (2010). <i>Fundamentals of Library Organization and Administration</i> . New Delhi: EssEss Publications.
11	Das, A. K. (2010). <i>Library and Information Centre Management</i> . New Delhi: EssEss Publications.
12	Sharma, C. K. (2005). <i>Library and Information Services</i> . New Delhi: EssEss Publications.
13	Mittal, R. L. (2007). <i>Library Administration: Theory and Practice</i> . Delhi: Metropolitan Book Co.
14	Jeyshankar, R. (2008). <i>Management of Library and Information Services</i> . Delhi: Mittal Publications.
15	Ranganathan, S. R. (1967). <i>Prolegomena to Library Classification</i> . Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
16	Rowley, J., & Hartley, R. (2008). <i>Organizing Knowledge: An Introduction to Managing Access to Information</i> . Aldershot: Ashgate.
17	Krishan Kumar. (2005). <i>Cataloguing Practice (AACR-2)</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
18	Broughton, V. (2004). <i>Essential Classification</i> . London: Facet Publishing.

19	Lal, C. (2006). <i>Library and Information Science: Practical Approach</i> . New Delhi: Alfa Publications
20	Patel, Jashu, & Kumar, Krishan. (2001). <i>Cataloguing: Theory and Practice</i> . New Delhi: New Age International.
21	Satija, M. P. (2011). <i>A Manual of Cataloguing</i> . New Delhi: EssEss Publications.
22	Krishna Kumar. (2008). <i>Library Organization</i> . New Delhi: Vikas Publishing House
23	Gorman, M. (2000). <i>The Concise AACR2: Cataloguing Rules</i> . Chicago: ALA.
24	Bopp, R. E., & Smith, L. C. (2011). <i>Reference and Information Services: An Introduction</i> . Santa Barbara: Libraries Unlimited.
25	Tripathi, S. M., & Shukla, A. (2004). <i>Library and Information Science: Theory, Practice and Application</i> . New Delhi: Shree Publishers.

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 4		
પેપર કોડ 256010449016	વિષયનું નામ માહિતી પ્રક્રિયા અને પુનઃપ્રાપ્તિ	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	શિક્ષણ યોજના: શિયરી (60) – પ્રાયોગિક(0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: ડેટા સંગ્રહ અને માહિતી પુનઃપ્રાપ્તિના સાધનો, ઘટકો અને પદ્ધતિઓ સમજો.
- CO2: પુસ્તકાલય અને માહિતી કેન્દ્રો માટે સામગ્રી બનાવો, વિશ્લેષણ કરો અને ગોઠવો.
- CO3: પુનઃપ્રાપ્તિ પ્રણાલીઓમાં સૂચનાત્મક પ્રક્રિયાઓ, શબ્દભંડોળ નિયંત્રણ અને સંકલન તકનીકોનો ઉપયોગ કરો.
- CO4: ડેટા પુનઃપ્રાપ્તિનું મૂલ્યાંકન અને સંચાલન કરવા માટે ગ્રંથસૂચિ અને મેટાડેટા ધોરણોનો ઉપયોગ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

એકમ-૧

- 1.1 ડેટા સંગ્રહ અને સામગ્રી વિશ્લેષણ
- 1.2 ડેટા સંગ્રહ ખ્યાલો: માહિતી પુનઃપ્રાપ્તિના ઘટકો અને સાધનો
- 1.3 ડેટા સંગ્રહની પદ્ધતિઓ
- 1.4 સામગ્રીનું નિર્માણ અને વિકાસ
- 1.5 સામગ્રી વિશ્લેષણ: એપ્લિકેશન, અર્થ, હેતુ, પુસ્તકાલય અને માહિતી કેન્દ્રો
- 1.6 સૂચનાના ખ્યાલો અને પ્રક્રિયાઓ
- 1.7 શિક્ષણની ભાષાઓ, પ્રકારો અને લાક્ષણિકતાઓ
- 1.8 શબ્દભંડોળ નિયંત્રણ: શબ્દભંડોળ નિયંત્રણ સાધનો
- 1.9 શિસોરસ: રચના, કાર્યો અને યોજના/રૂપરેખા

એકમ-૨

- 2.1 સૂચના પદ્ધતિઓ અને ઓટોમેશન
- 2.2 પૂર્વ-સંકલિત અને ઉત્તર-સંકલિત સૂચના
- 2.3 સાંકળ સૂચના, પ્રેસી, યુનિટર્સ, યા જેવા શબ્દો અને અવતરણ સૂચના
- 2.4 સ્વચાલિત સૂચનાના પ્રવાહો
- 2.5 સ્વચાલિત સારાંશ અને અનુવાદ

યુનિટ-૩

- 3.1 ધોરણો અને મેટાડેટા
- 3.2 સૂચક વર્ણનના ધોરણો: ISBD, MARC, CCF, MARC 21
- 3.3 મેટાડેટા: ખ્યાલ, ઉપયોગ, હેતુ, કાર્યો
- 3.4 વિવિધ ફોર્મેટના પ્રોટોકોલ અને સુવિધાઓનો ઝાંખી: ટેમ્પ્લેટ્સ, ડબલિન કોર, વગેરે.
- 3.5 મેટાડેટાનો ઉપયોગ
- 3.6 ડેટા માઇનિંગ અને ડેટા વેરહાઉસિંગ
- 3.7 ડિજિટલ ઓબ્જેક્ટ આઇડેન્ટિફાયર (DOI): ખ્યાલ, મૂળ અને વિનિયોગ

એકમ-૪

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

- 4.1 ડેટા પુનઃપ્રાપ્તિ પદ્ધતિઓ અને વ્યૂહરચનાઓ
  - 4.2 પુનઃપ્રાપ્તિની પદ્ધતિઓ - મેન્યુઅલ અને ઓટોમેટેડ
  - 4.3 વ્યૂહરચનાઓ: બુલિયન લોજિક, બિલ્ડીંગ બ્લોક શોધ, ઉદ્ધરણ મોતી ઉગાડવી, ક્રમિક
  - 4.4 પાસા વ્યૂહરચનાઓ, જોડી મુજબની પાસા વ્યૂહરચનાઓ, શબ્દ નિકટતા, કાપણી. ડિરેક્ટરીઓ,
  - 4.5 શોધ સાધનો - શોધ એન્જિન, મેટા શોધ એન્જિન, વિષય ડિરેક્ટરીઓ, વિશિષ્ટ ડેટાબેઝ
- ડેટા પુનઃપ્રાપ્તિ પદ્ધતિઓના મૂલ્યાંકન માટેના માપદંડ

POs, PSOસ અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	3	---	---	---	---
CO-2	3	2	2	3	2	2	3	1	2	2	2	3	3	---	---	---	---
CO-3	3	2	2	2	2	3	3	1	2	2	2	3	3	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	2	2	3	3	1	2	2	2	3	3	---	---	---	---
Avg	3	2	2	2.25	2	2.5	2.75	1	1.75	2	2	2.75	3	---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેસન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
CO-4	15				

સંદર્ભો

1	Aitchison, J. and Gilchrist A. (1972). <i>The Thesaurus Construction: A Practical Manual</i> . London: ASLIB
2	Austin, D. (1974). <i>PRECIS: A manual of Concept analysis and subject Indexing</i> . London: BNB
3	Borko, H. and Berinier, C.L. (1978). <i>Indexing Concept and Method</i>
4	Brown, A.G. (1982). <i>An Introduction to Subject Indexing</i> . 2V London: Clive Bingley
5	Garfield, Eugene. (1979). <i>Citation Indexing</i> . New York: John Wiley.
6	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Foundation of Library and Information Science</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
7	Lancaster, F. W. (2003). <i>Indexing and Abstracting in Theory and Practice</i> . London: Facet Publishing.
8	Rowley, J., & Hartley, R. (2008). <i>Organizing Knowledge: An Introduction to Managing Access to Information</i> . Aldershot: Ashgate.
9	Chowdhury, G. G. (2010). <i>Introduction to Modern Information Retrieval</i> . London: Facet Publishing.
10	Cleveland, D. B., & Cleveland, A. D. (2001). <i>Introduction to Indexing and Abstracting</i> . Englewood: Libraries Unlimited.
11	Lancaster, F. W., & Warner, A. J. (2001). <i>Information Retrieval Today</i> . Arlington: Information Resources Press.
12	Salton, G., & McGill, M. J. (1983). <i>Introduction to Modern Information Retrieval</i> . New York: McGraw-Hill.
13	Singh, S. P. (2004). <i>Information Organization and Retrieval</i> . New Delhi: EssEss Publications.
14	Satija, M. P. (2002). <i>The Theory and Practice of the Dewey Decimal Classification System</i> . New Delhi: EssEss Publications.
15	Taylor, A. G. (2004). <i>The Organization of Information</i> . Westport: Libraries Unlimited.
16	Vickery, B. C. (1975). <i>Information Systems</i> . London: Butterworths.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

17	Bates, M. J. (2010). <i>Understanding Information Retrieval Systems: Management, Types, and Standards</i> . Boca Raton: CRC Press.
18	Sparck Jones, K. (1981). <i>Information Retrieval Experiment</i> . London: Butterworths.
19	Prasher, R. G. (2001). <i>Information and Its Communication</i> . New Delhi: Medallion Press.
20	Neelameghan, A., & Prasad, K. N. (1998). <i>Knowledge Organization: Information Retrieval</i> . Bangalore: SRELS.
21	Foskett, D. J. (1996). <i>The Subject Approach to Information</i> . London: Library Association Publishing.
22	Harter, S. P. (1986). <i>Online Information Retrieval: Concepts, Principles, and Techniques</i> . San Diego: Academic Press.
23	Korfhage, R. R. (1997). <i>Information Storage and Retrieval</i> . New York: Wiley
24	Svenonius, E. (2000). <i>The Intellectual Foundation of Information Organization</i> . Cambridge: MIT Press.
25	ઠાકર, ઊર્મિલા. (2000). નિર્દેશીકરણપ્રક્રિયા. અમદાવાદ : ગૂર્જરગ્રંથરત્ન.
26	કાનડિયા, પ્રયતકર કે. (2025).માહિતી પ્રક્રિયા અને પુનઃ પ્રાપ્તિ. અમદાવાદ : ગૂર્જર સાહિત્ય પ્રકાશન
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	https://www.ifla.org
2	https://www.oclc.org
3	https://www.ala.org
4	https://eric.ed.gov
5	https://www.doaj.org
6	https://www.niscair.res.in
7	https://researchgate.net/
8	https://doaj.org/
9	https://epgp.inflibnet.ac.in/
10	https://lislinks.com/

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 4

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449017	માહિતી ટેકનોલોજી એપ્લિકેશન (પ્રાયોગિક)	
ક્રેડિટ: 04	Teaching Scheme: Theory (0) - Practical (120)	શિક્ષણ કલાકો : 120

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO1: લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સિસ્ટમ્સના ખ્યાલો, સાધનો અને ફાયદાઓને સમજો.

CO2: SOUL, LIBSYS, ALIS અને KOHA જેવા લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન સોફ્ટવેરનો ઉપયોગ કરવામાં વ્યવહારુ કુશળતા વિકસાવો.

CO3: સ્વયંસંચાલિત વાતાવરણમાં સભ્યોનું સંચાલન, પરિભ્રમણ અને અહેવાલો જનરેટ કરવા માટે મોડ્યુલોનું સંચાલન કરો.

CO4: ગ્રીનસ્ટોન જેવા સોફ્ટવેરનો ઉપયોગ કરીને ડિજિટલ લાઇબ્રેરીઓ બનાવવા માટે ઇન્ટરનેટ ફંડામેન્ટલ્સ અને ડિજિટાઇઝેશન ટૂલ્સનો ઉપયોગ કરો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

યુનિટ ૧

- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન
- લાઇબ્રેરી ઓટોમેશન શું છે?
- ઓટોમેશનના ફાયદા
- ઓટોમેશનમાં ઉપયોગી સોફ્ટવેર:
- SOUL (યુનિવર્સિટી લાઇબ્રેરીઓ માટે સોફ્ટવેર)
- LIBSYS
- ALIS (એલિસ)
- KOHA
- SOUL 2.0 ની સમજ:
- ઇન્સ્ટોલેશન અને વિવિધ મોડ્યુલો
- KOHA ઇન્સ્ટોલેશન અને મોડ્યુલ્સ
- સભ્યપદ વ્યવસ્થાપન
- પુસ્તકોની સીધી એન્ટ્રી
- સભ્યનો રિપોર્ટ જનરેશન
- થીસીસ એન્ટ્રી, ઇશ્યૂ/રીટર્ન પ્રક્રિયાઓ
- મુદ્દાઓના વિવિધ અહેવાલો બનાવવા

યુનિટ ૨

- ઇન્ટરનેટ અને ડિજિટલ સંસાધનો
- ઇન્ટરનેટ શું છે?
- URL ની સમજ
- INFLIBNET (માહિતી અને પુસ્તકાલય નેટવર્ક) ની સમજ
- SODHGANGA.COM ની સમજ
- વિવિધ સર્ચ એન્જિન:

- ગુગલ
- ખોજ
- યાહૂ
- Altavista
- ઇ-જર્નલ શું છે?
- ડિજિટલ સંસાધનોની સમજ:
- Sprigerlink
- J gateplus
- Emerland Insert

યુનિટ-3

- ડિજિટાઇઝેશન
- ડિજિટાઇઝેશન શું છે?
- ડિજિટલ લાઇબ્રેરી શું છે?
- ડિજિટલ લાઇબ્રેરીના ફાયદા
- ડિજિટાઇઝેશનમાં ઉપયોગી સોફ્ટવેરની સમજ
- ગ્રીનસ્ટોન ડિજિટલ લાઇબ્રેરી સોફ્ટવેરની સમજ

યુનિટ ૪

- ગ્રીનસ્ટોન ડિજિટલ લાઇબ્રેરી
- ગ્રીનસ્ટોન ડાઉનલોડ અને ઇન્સ્ટોલ કરવું
- ગ્રીનસ્ટોનમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે રીપોઝીટરી તૈયાર કરવી ગ્રીનસ્ટોનમાં વિવિધ શોધો હાથ ધરવી

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs												PSOs				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1.75	---	---	---	---
CO-2	3	2	2	3	2	2	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
CO-3	3	2	2	3	2	2	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	2	2	3	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
Avg	3	2	2	2.5	1.75	2.25	2.75	1	1.75	2	1.75	2.75		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

COs	Exam Component
-----	----------------

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

સતત વ્યાપક		ગુણ	વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
મૂલ્યાંકન 40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Khurana, Rohit.(2001). Html 4u , New Delhi :A. P. H. Publishing House
2	Mehta, Falguni.(2001). Html, Ahmedabad: GurjarGranthratnaKaryalay
3	Tiwari, Purushotham.(2006). Digital Library , New Delhi : APA Publication.
4	Kumar, G.k. Sampath Kumar (2011). Digital Library Creation , Delhi : Adhyayan Publishers & Distributors
5	AGNIHOTRI, C. R. (n.d.). <i>DIGITAL LIBRARY RESOURCES AND SERVICES FOR ACADEMICIANS D. SHREE</i> VINAYAK PUBLICATION.
6	Bluh, P., Hepfer, C., &Ramírez, M. L. (Eds.). (2013). <i>The institutional repository: Benefits and challenges</i> .
7	Association for Library Collections & Technical Services, American Library Association.
8	Chowdhury, G. G., & Chowdhury, S. (2003). <i>Introduction to digital libraries</i> . Facet Pub.
9	Chowdhury, G. G., & Foo, S. (2012). <i>Digital libraries and information access: Research perspectives</i> . Facet.
10	Clobridge, A. (2010). <i>Building a digital repository program with limited resources</i> . Chandos Pub.

11	Comer, D. E. (2018). <i>The Internet Book: Everything You Need to Know about Computer Networking and How the Internet Works</i> (5th ed). Chapman and Hall/CRC.
12	Date, C. J. (2000). <i>An introduction to database systems</i> (7. ed., international ed). Addison-Wesley-Longman.
13	Dornfest, R., Bausch, P., & Calishain, T. (2006). <i>Google Hacks: Tips & Tools for Finding and Using the World's Information</i> . O'Reilly Media.
14	Information Resources Management Association (Ed.). (2020). <i>Digital libraries and institutional repositories: Breakthroughs in research and practice</i> . IGI Global.
15	Manglik, R., Experts, E. G. P., & Community, E. G. (2024). <i>Library Automation</i> . EduGorilla Publication.
16	Mishra, V. K. (2016). <i>Basics of library automation, Koha library management software and data migration: Challenges with case studies</i> . EssEss Publications.
17	Mukherjee, B. (Ed.). (2010). <i>Scholarly communication in library and information services: The impacts of open access journals and e-journals on a changing scenario</i> . Chandos Publishing (Oxford) Ltd.
18	Purcell, A. D. (2016). <i>Digital library programs for libraries and archives: Developing, managing, and sustaining unique digital collections</i> . Neal-Schuman, an imprint of the American Library Association
19	Sirohi, S., & Gupta, A. (2010). <i>Koha 3 library management system: Install, configure, and maintain your Koha installation with this easy-to-follow guide</i> (1st ed). Packt Publishing.
20	Dave, Ashit. (2000). <i>Index A to Z: Computer Jagat</i>
21	Rajaraman, V. (2018). <i>Fundamentals of Computers</i> . New Delhi: PHI Learning.
22	Rajaraman, V. (2018). <i>Fundamentals of Computers</i> . New Delhi: PHI Learning.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

23	Krishan Kumar. (2000). <i>Computer Applications in Library and Information Science</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
24	Saxena, S. (2010). <i>Information Technology and Its Applications in LIS</i> . New Delhi: Alfa Publications.
25	Srivastava, S. (2004). <i>Computer Fundamentals for Library Applications</i> . New Delhi: Shree Publishers.

વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:

1	www.Inflibnet.ac.in
2	www.Sodhganga.com
3	www.Springerlink.com
4	https://www.koha-community.org/
5	https://dspace.org/
6	https://www.nptel.ac.in/
7	https://www.ifla.org/
8	https://libguides.ala.org/
9	https://librarytechnology.org/
10	https://www.slideshare.net/

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 4

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449018	માહિતી પદ્ધતિઓ અને ઊપજો	

ક્રેડિટ: 04	Teaching Scheme: Theory (60) - Practical (0)	શિક્ષણ કલાકો : 60
-------------	--	-------------------

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય માહિતી પ્રણાલીઓની રચના, કાર્યો અને સેવાઓને સમજો.
- CO2: NISCAIR, DESIDOC, NASSDOC, ENVIS જેવી માહિતી પ્રણાલીઓ અને UNESCO, INIS અને MEDLARS જેવી વૈશ્વિક સંસ્થાઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓનું વિશ્લેષણ કરો.
- CO3: ન્યૂઝલેટર્સ, બુલેટિન અને રિપોર્ટ્સ જેવા વિવિધ માહિતી ઉત્પાદનો બનાવો અને મેનેજ કરો.
- CO4: માહિતી સંસાધન વહેંચણીમાં માહિતી મધ્યસ્થીઓની ભૂમિકા અને પુસ્તકાલય સંઘનું મહત્વ સમજો.

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ

એકમ-૧

- મૂળભૂત ખ્યાલો અને રાષ્ટ્રીય માહિતી પ્રણાલીઓ
- માહિતી પ્રણાલીઓના મૂળભૂત ખ્યાલો, ઘટકો, પ્રકારો અને લાક્ષણિકતાઓ
- માહિતી પ્રણાલીઓના પ્રકારો (પ્રકારો): પુસ્તકાલયો, ટ્રાન્સક્રિપ્શન કેન્દ્રો, ડેટા સેન્ટરો, ડેટા બેંકો, માહિતી વિશ્લેષણ કેન્દ્રો, રેફરલ કેન્દ્રો, ક્લિયરિંગ હાઉસ, આર્કાઇવ્સ, લિવિંગ્સ અને અનુવાદ કેન્દ્રો - તેમના કાર્યો અને સેવાઓ
- NATIS અને રાષ્ટ્રીય માહિતી નીતિ (NIP) ના ખ્યાલો, કાર્યો અને ઉદ્દેશ્યો.
- રાષ્ટ્રીય માહિતી પ્રણાલી (NATIS) ની ડિઝાઇનનું આયોજન
- રાષ્ટ્રીય માહિતી પ્રણાલી : NISCAIR, DESIDOC, NASSDOC, ENVIS - માળખું, કાર્યો અને સેવાઓ

એકમ-૨

- પ્રાદેશિક અને વૈશ્વિક માહિતી પ્રણાલીઓ
- પ્રાદેશિક માહિતી પ્રણાલીઓ: APINESS અને SAARC (SDC)
- વૈશ્વિક માહિતી પ્રણાલીઓ : યુનેસ્કો, INIS, AGRIS, INSPEC, MEDLARS, SPINES, ICSU

એકમ-૩

- માહિતી ઉત્પાદનો અને સેવાઓ
- માહિતી ઉત્પાદનોના ખ્યાલો, વ્યાખ્યાઓ અને પ્રકારો
- સારાંશ મેગેઝિન, ન્યૂઝલેટર્સ, બુલેટિન, ટ્રેન્ડ રિપોર્ટ્સ અને અદ્યતન, રિપોર્ટ્સ તૈયાર કરવાની રીતો
- ડેટા VS સેવાઓ જનરેટ કરો
- માહિતી સેવાઓ - ગ્રંથસૂચિ, દસ્તાવેજ વિતરણ, ચેતવણી (CAS અને SDI)
- માહિતીનું નિર્માણ અને સેવાઓનું માર્કેટિંગ

યુનિટ-૪

- માહિતી મધ્યસ્થી અને કન્સોર્ટિયા
- માહિતી મધ્યસ્થી: DIALOG, STN, ડેટા સ્ટાર, UMI, સિલ્વર પ્લેટર, BLDS, ISI
- લાઇબ્રેરી કન્સોર્ટિયા: ખ્યાલ, હેતુ. ભારતમાં કન્સોર્ટિયા: INFONET, INDEST

POs, PSOસ અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs												PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

CO-1	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1.92	---	---	---	---
CO-2	3	3	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	---	---	---	---
CO-3	3	2	2	3	2	2	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
CO-4	3	2	2	2	2	3	3	1	2	2	2	3	2.25	---	---	---	---
Avg	3	2.25	2	2.25	2	2.25	2.5	1	1.5	2	2	2.5		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન 40 ગુણ	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Jagtar Singh. (2004). <i>Information Products and Services in Digital Environment</i> . New Delhi: EssEss Publications.
2	Kumar, P.S.G. (2004). <i>Information Sources and Services</i> . Delhi, B.R Publishing House.

3	Khanna, J.K. (1996). Handbook of Library Information Systems & Services. New Delhi: Beacon Books.
4	Herman, M. Weisman. (1972). Information Systems, Services and Centres : N.Y. Wiely Baker-Hayes.
5	Kaur, P., & Gill, J. (2013). <i>Information Products and Services</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.
6	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Foundation of Library and Information Science</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation
7	Rowley, J., & Hartley, R. (2008). <i>Organizing Knowledge: An Introduction to Managing Access to Information</i> . Aldershot: Ashgate.
8	Herman, M. Weisman. (1972). Information Systems, Services and Centres : N.Y. Wiely Baker-Hayes.
9	Chowdhury, G. G. (2010). <i>Information Systems and Technology for Information Professionals</i> . London: Facet Publishing.
10	Bhatia, K. K. S. (2004). <i>Information Systems and Services</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.
11	Ramesh Babu, B. (2004). <i>Information Systems: Design and Implementation</i> . Delhi: EssEss Publications.
12	Bhattacharya, P. (2001). <i>Library Information Systems</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.
13	Sarada, M. (2015). <i>Information Products and Services</i> . New Delhi: EssEss Publications.
14	Kaur, J. (2011). <i>Information System: Concepts and Application</i> . New Delhi: Rajat Publications.
15	Sharma, C. K. (2005). <i>Library and Information Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
16	Gupta, B. M., & Kumar, S. (2012). <i>Information Systems and Products in Digital Era</i> . New Delhi: Anmol Publications.
18	Raju, G. S. (2000). <i>Information Technology and Library Systems</i> . Bangalore: DRTC.
17	Sinha, R. P. (2006). <i>Information Systems and Services</i> . New Delhi: EssEss Publications.

18	Singh, R. (2007). <i>Information Products and Services in Digital Libraries</i> . New Delhi: Alfa Publications.
19	Ghosh, A. K. (2001). <i>Information Products: Use and Management</i> . New Delhi: Wiley Eastern.
20	Lal, C. (2006). <i>Information Systems and Services</i> . New Delhi: Alfa Publications.
21	Srivastava, S. (2004). <i>Information Systems and Services</i> . New Delhi: Shree Publishers.
22	Krishan Kumar. (2005). <i>Information Technology and Information Products</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
23	Desai, P. N. (2003). <i>Information Products and Services</i> . Ahmedabad: Adarsh Publication.
24	Vickery, B. C. (1997). <i>Information Systems and Services</i> . London: Aslib.
25	Bhardwaj, R. K. (2008). <i>Information Services and Products</i> . New Delhi: EssEss Publications.
26	Dasgupta, P. (2009). <i>Digital Information Products and Services</i> . New Delhi: Alpha Publications.
27	Kumar, A. (2010). <i>Management of Information Products and Services</i> . New Delhi: Rajat Publications.
28	Verma, N. (2007). <i>Information System: Design and Management</i> . New Delhi: Mittal Publications.
29	Kanadiya, P. (2022). <i>Trends in Library and Information Sciences</i> . Ahmedabad: Reliable Publishing
30	કાનડિયા , પ્રયતકર કે. (2009). ગ્રંથાલય અને માહિતી સેવાઓનું માર્કેટિંગ. SREL ના જર્નલ્સ ઓફ ઇન્ફોર્મેશન મેનેજમેન્ટ, વોલ્યુમ. 46. નંબર 4વીજાણુ માહિતી સ્ત્રોત :
31	કાનડિયા , પ્રયતકર કે , અને પરમાર , મહેશ જી. (2015). ગ્રંથ જ્ઞાન અને માહિતી વિજ્ઞાનનો પાથો , અમદાવાદ : ભારતી બુક ટ્રેડર્સ.

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

32	કાનડિયા , પ્રયતકર કે. (2019). માહિતી માહિતી અને ઊપજો. અમદાવાદ : ગર્ગ પબ્લિકેશન
33	Jagtar Singh. (2004). <i>Information Products and Services in Digital Environment</i> . New Delhi: EssEss Publications.
વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:	
1	http://en.wikipedia.org/wiki/Libraries_and_Information_centres_in_India . Dated 13/1/2018
2	http://en.wikipedia.org/wiki/data bank , Dated 19-2-18
3	www.ibizacademy.com/
4	www.mobile.internetmarketing - dictionary.com/info-product
5	https://www.slideshare.net/santosh13101987/information-products
6	www.sellinginfoproduct.com/2005/03/definition-of-information-product.html)
7	www.nyu.edu/library/bobst/research/tsd/glossary.html
8	http://www.niace.org.uk/product/learning.from experience / consortia / html)
9	Shodhganga.inflibnet.ac.in/bistream/10603/13007/10/10-chapter%201.pdf
10	https://www.researchgate.net/publication/2654-34784 . An overview of th-library consortia-in-India
11	https://www.inflibnet.ac.in
12	www.netugc.com/Indian-national-library-in-engineering-sciences-and-technologyindest-consortium

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 4

પેપર કોડ	વિષયનું નામ	ફરજિયાત
256010449019	લઘુશોધ નિબંધ	
ક્રેડિટ: 04	Teaching Scheme: Theory (60) - Practical (0)	શિક્ષણ કલાકો : 60

અભ્યાસક્રમના પરિણામો (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

- CO1: પુસ્તકાલય અને માહિતી વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં સંશોધન સમસ્યાઓ ઓળખો અને વ્યાખ્યાયિત કરો.
 CO2: પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ અને રિપોર્ટિંગ દ્વારા સંશોધનમાં જ્ઞાન અને સમજણની ઊંડાઈ દર્શાવો.
 CO3: LIS ક્ષેત્રમાં ઉચ્ચ સંશોધન કરવાની ક્ષમતા વિકસાવો.
 CO4: સંશોધન કરવા અને LIS-સંબંધિત સમસ્યાઓ ઉકેલવા માટે વ્યવહારુ અભિગમો લાગુ કરો.

POs, PSOs અને COs નું મેપિંગ મેટ્રિક્સ

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	3	2.5	---	---	---	---
CO-2	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2.67	---	---	---	---
CO-3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	2.75	---	---	---	---
CO-4	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2.83	---	---	---	---
Avg	3	3	3	3	2.75	2.5	2.25	2	2	3	2.75	3		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

CO-1 (એકમ: 1)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-2 (એકમ: 2)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-3 (એકમ: 3)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ
CO-4 (એકમ: 4)	• વ્યાખ્યાનો, ચર્ચાઓ, કેસ સ્ટડીઝ, ગ્રુપ વર્ક, પ્રાયોગિક પ્રવૃત્તિઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

સતત વ્યાપક મૂલ્યાંકન	COs	ગુણ	Exam Component		
			વર્ગ કસોટી	અસાઇમેન્ટ	પ્રેજન્ટેશન
40 ગુણ	CO-1	10	5	5	--
	CO-2	10	5	--	5
	CO-3	10	5	5	--
	CO-4	10	5	--	5
ટર્મ-એન્ડ મૂલ્યાંકન 60 Marks	COs	ગુણ	પરીક્ષા ઘટક		
	CO-1	15	સત્ર સમાપ્તિ પરીક્ષા		
	CO-2	15			
	CO-3	15			
	CO-4	15			

સંદર્ભો

1	Kumar, P. S. G. (2003). <i>Foundation of Library and Information Science</i> . Delhi: B. R. Publishing Corporation.
---	---

અભ્યાસક્રમ માળખું - માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ - 2025

2	Kothari, C. R. (2004). <i>Research Methodology: Methods and Techniques</i> . New Delhi: New Age International
3	Ranganathan, S. R. (1975). <i>Library Administration</i> . Bangalore: SaradaRanganathan Endowment.
4	Tripathi, R. C. (2001). <i>Research in Library Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
5	Sinha, R. P., & Singh, S. P. (2010). <i>Research Methodology in Library and Information Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
6	Krishan Kumar. (2002). <i>Research Methods in Library and Information Science</i> . New Delhi: Vikas Publishing House.
7	Sharma, S. K. (2003). <i>Research Methodology: A Practical Approach</i> . New Delhi: Anmol Publications.
8	Ravichandra Rao, P. (2004). <i>Research Methodology in Library and Information Science</i> . Delhi: Discovery Publishing House.
9	Singh, G. (2008). <i>Research Methodology in Library and Information Science</i> . New Delhi: Alfa Publications.
10	Yadav, R. K. (2005). <i>Library and Information Science Research</i> . New Delhi: EssEss Publications.
11	Mahapatra, G. C. (1999). <i>Research in Library and Information Science</i> . New Delhi: Reliance Publishing House.
12	Sahu, B. P. (2011). <i>Research Methods in Library Science</i> . New Delhi: Concept Publishing Company.
13	Pandey, J. P. (2012). <i>Research Methods in Library Science</i> . New Delhi: Mittal Publications.
14	Bhattacharya, P. (2006). <i>Research Methodology in Library and Information Science</i> . New Delhi: Cyber Tech Publications.
15	Gupta, B. M. (2010). <i>Research in Library and Information Science</i> . New Delhi: EssEss Publications.
16	Jha, K. K. (2013). <i>Research Methods in Library Science</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.

17	Suresh, B. (2014). <i>Library and Information Science Research</i> . New Delhi: Alfa Publications.
18	Raju, N. V. (2010). <i>Research Methodology for Librarians</i> . New Delhi: Shree Publishers.
19	Joshi, K. D. (2009). <i>Research Methodology in Library Science</i> . New Delhi: Vishal Publications.
20	Singh, J. (2011). <i>Library and Information Science Research Methodology</i> . New Delhi: EssEss Publications.
21	Singh, M. P. (2007). <i>Research Methodology in Library and Information Science</i> . New Delhi: Concept Publishing Company.
22	Rathore, D. S. (2013). <i>Research Methodology in Library Science</i> . Jaipur: Pointer Publishers.
23	Tewari, R. K. (2015). <i>Research Methodology in Library Science</i> . New Delhi: Shree Publishers.
24	Verma, R. (2014). <i>Library and Information Science Research Methodology</i> . New Delhi: Atlantic Publishers.
25	Yadav, B. S. (2016). <i>Research Methodology and Statistical Techniques</i> . New Delhi: Cyber Tech Publications

વેબ અને અન્ય અભ્યાસ સંસાધનો:

1	https://shodhganga.inflibnet.ac.in/
2	https://ndl.iitkgp.ac.in/
3	https://www.researchgate.net/
4	https://scholar.google.com/
5	https://epgp.inflibnet.ac.in/
6	https://www.scribbr.com/
7	https://owl.purdue.edu/
8	https://www.jstor.org/
9	https://libguides.ala.org/
10	https://www.citethisforme.com/

પ્રોગ્રામ – માસ્ટર ઓફ લાઇબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ સેમેસ્ટર - 4		
પેપર કોડ 256010449020	વિષયનું નામ લાઇબ્રેરી ઇન્ટર્નશિપ	ફરજિયાત
ક્રેડિટ: 04	Teaching Scheme: Theory (0) - Practical : (1 મહિનો)	શિક્ષણ કલાકો : 1 મહિનો

Course Outcomes (COs)

પાઠ્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ નીચેના પરિણામો પ્રાપ્ત કરશે:

CO1: વાસ્તવિક દુનિયાની લાઇબ્રેરી સેટિંગ્સમાં LIS જ્ઞાનનો ઉપયોગ કરીને વ્યવહારુ અનુભવ મેળવો.

CO2: વિકાસના વિવિધ પાસાઓમાં પુસ્તકાલયોની સામાજિક ભૂમિકા અને યોગદાનને સમજો.

CO3: રોજિંદા પુસ્તકાલય કામગીરીમાં આવતી વ્યવહારુ સમસ્યાઓનું નિરાકરણ લાવો.

CO4: વ્યાવસાયિક વાતાવરણ સાથે પરિચિતતા વિકસાવો અને LIS વ્યવસાયમાં જોડાણો બનાવો.

Mapping Matrix of POs, PSOs, and COs

COs	POs													PSOs			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Avg	1	2	3	Avg
CO-1	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2.75	---	---	---	---
CO-2	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2.33	---	---	---	---
CO-3	3	2	3	3	2	2	2	3	2	3	2	3	2.5	---	---	---	---
CO-4	3	2	3	3	2	2	2	3	2	3	3	3	2.58	---	---	---	---
Avg	3	2.5	2.75	2.75	2	2	2	3	2.25	2.75	2.5	3		---	---	---	---

3 = મજબૂત યોગદાન, 2 = મધ્યમ યોગદાન, 1 = નજીવું યોગદાન, --- = કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન નથી

શિક્ષણ શાસ્ત્ર

પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થામાં 30 દિવસ માટે પુસ્તકાલયનું કાર્ય.

Gujarat Vidyapith

Ashram Marg, Navrangpura, Ahmedabad, Gujarat, India - 380 009

Phone: +91-79 40016200 | **Email:** info@gujaratvidyapith.org | **Website:** www.gujaratvidyapith.org

 @gvp1920